

SITRA

VOIMAA TULEVAISUUDESTA

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTO SITRA on itsenäinen ja riippumaton tulevaisuustalo. Ennakoimme tulevaisuuteen vaikuttavia ilmiöitä ja toteutamme kumppaniemme kanssa kokeiluja, jotka auttavat yhteiskuntaamme uudistumaan ja vahvistavat sen kriisinkestävyyttä. Lisäksi tarjoamme kaikille kiinnostuneille työkaluja oman tulevaisuusajattelun ja muutokkyvyn kehittämiseen. Tavoitteenamme on reilu, kestävä ja innostava tulevaisuus. Sellainen tulevaisuus, jossa ihmiset voivat hyvin maapallon kantokyvyn rajoissa.

Sitran toimisto sijaitsee Helsingin Ruoholahdessa, mutta työtä teemme eri puolilla Suomea ja kansainvälisesti yhdessä paikallisten kumppanien kanssa.

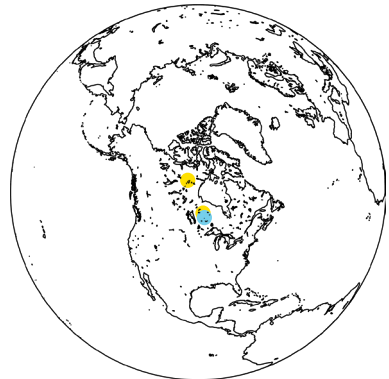
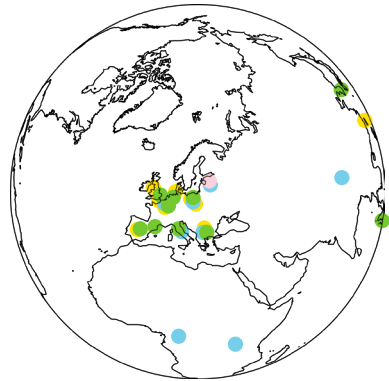
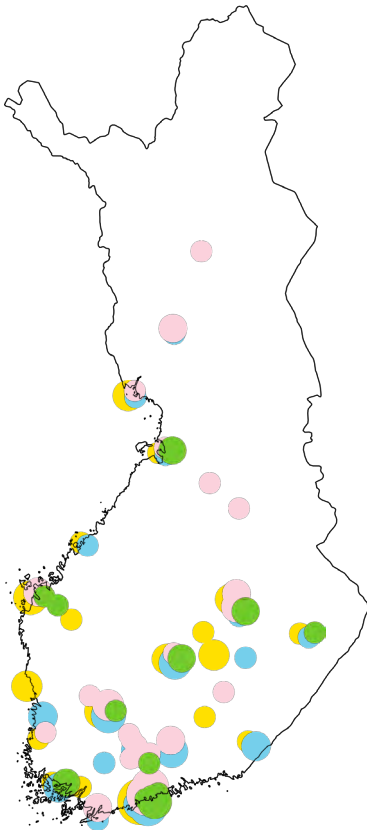
Hankkeet vuonna 2023

Demokratia

Luonto

Ennakointi ja koulutus

Data

K 4/2024 VP

**SUOMEN ITSENÄISYYDEN
JUHLARAHASTO SITRAN
KERTOMUS VUODELTA 2023**

EDUSKUNNALLE

Suomen itsenäisyyden
juhlarahastosta annetun lain
(717/1990) 9 §:n 1 momentin
9 kohdan mukaisesti Suomen
itsenäisyyden juhlarahaston
hallintoneuvosto antaa
kunnioittavasti oheisen
kertomuksen Sitran toiminnasta
vuodelta 2023 eduskunnalle
sisältäen toimintakertomuksen ja
tilinpäätöksen.

Helsingissä 21.3.2024

Suomen itsenäisyyden
juhlarahaston hallintoneuvoston
puolesta

MIKA LINTILÄ
PUHEENJOHTAJA

JORMA JAALIVAARA
SIHTEERI

Sitra muistuttaa huomisen tärkeydestä

SITRA on useimmille suomalaisille nimenä tuttu, ja monet ovat hyötynneet Sitran työstä vaikkapa asioidessaan Suomi.fi-verkkopalvelussa tai Terveyskirjastossa. Harvoilla on kuitenkaan kokonaiskuvaa siitä, miten laaja-alaisesti Sitra toimii ja vaikuttaa rakentaessaan huomisen menestystä Suomea.

Esimerkiksi vuonna 2023 sitralaiset testasivat kuntalaispaneelleja Merikarvialla ja Pieksämäellä ja veivät suositun Elämän tapatestin käyttöön seitsemässä Euroopan maassa. He koordinoivat 25 maan yhteishanketta EU:n terveysalan lainsäädäntöön liittyen ja järjestivät kiertotalouden maailmanlaajuisen ykköstapahtuman, Maailman kiertotalousfoorumin.

Työn tulokset konkretisoituvat ihmisten arjessa silloin, kun asukkaiden näkemykset huomioidaan kunnan taloussuunnittelussa tai perheet omaksuvat uusia, kestävämpiä elämäntapoja. Tai silloin kun matkustajien terveystiedot ovat tarvittaessa hoitohenkilökunnan saatavilla myös muissa maissa tai maailman eri maat innostuvat laatimaan tiekarttoja kiertotalouteen, joka vähentää hukkaa ja riippuvuutta tuontimateriaaleista.

Sitra on todennut onnistuvansa parhaiten silloin, kun myös sen kumppanit onnistuvat. Myös edellä mainituissa esimerkeissä onnistumiset ovat sidosryhmien kanssa jaettuja.

VUOSI 2023 jää monin tavoin Suomen historiankirjoihin: liityimme Natoon, tekoälyn haasteet ja mahdollisuudet konkretisoituivat uudella tavalla, energiansäästön tarve nousi vahvasti esiin ja valtion, kuten myös monien kotitalouksien, taloudellinen tilanne heikentyi korkojen noustessa.

Uusien haasteiden edessä Sitraa tarvitaan muistuttamaan päätöksentekijöitä ja kansalaisia pitkän aikavälin tärkeydestä ja tulevaisuuden isosta kuvasta. Yhä kiihtyvässä mediaympäristössä ja tapahtumien virrassa tehtävä on jopa aiempaa tärkeämpi.

Sitran Megatrendit 2023 -katsaus kertoo siitä, millaiset isot kehityskaaret alleviivaavat uudistusten tarvetta: Luonnon kantokyky murenee. Hyvinvoinnin haasteet kasvavat. Demokratian kamppailu kovenee. Kilpailu digivallasta kiihtyy. Talouden perusta rakoilee.

YKSI TYYPILLINEN väärinkäsitys liittyy Sitran rahoitukseen. Sitra kerää varat työhönsä sijoitusmarkkinoilta eli sijoittamalla rahaston varoja. Huomionarvoista on myös se, että valtaosa Sitran käyttämistä varoista kanavoituu yhteiskunnan hyödyksi rahoituksen, hankkeiden ja kokeilujen muodossa.

Loppuvuonna Sitra teki historiallisesti poikkeuksellisen lahjoituksen CMI:n alaiseen Martti Ahtisaaren Rauhanrahastoon. Näinä sotaisina aikoina rauhatyöllä on potentiaalisesti suuri vipuvarsi miljoonien ihmisten ja heidän yhteisöjensä tulevaisuuteen.

Sitran työtä arvioidaan säännöllisesti ulkopuolisten, riippumattomien tutkijoiden voimin. Seuraava arviointi valmistuu keväällä 2024. Se pohjustaa Sitran käynnistämää työtä strategiansa uudistamiseksi. Työn taustalla vaikuttavat globaalit muutokset, Suomen yhteiskunnalliset ja taloudelliset haasteet sekä yleinen epävarmuuden lisääntyminen. Hieno uutinen on se, että Sitrasta äskettäin toteutetun sidosryhmäkyselyn tulokset kertovat laajasta arvostuksesta. Tästä lähtökohdasta on hyvä suunnata kohti uutta.

Sitran sijoitusomaisuuden markkina-arvo vaihtelee vuosittain ja oli vuoden 2023 lopussa noin 965 miljoonaa euroa (941 milj. euroa 31.12.2022). Sijoitukset tuottivat vuoden aikana 5,7 prosenttia (-6,4 % vuonna 2022).

Sitran hallintoneuvoston käsityksen mukaan Sitran talous ja toiminta on hyvin hoidettua. Hallintoneuvosto vahvisti kokouksessaan 21.3.2024 Sitran tuloslaskelman ja taseen tilintarkastajien esityksen mukaisesti. Samassa kokouksessa hallintoneuvosto päätti hallituksen esityksestä, että tilikauden 2023 ylijäämä, joka on 21 345 596,89 euroa, siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Helsingissä 21.3.2024

Mika Lintilä, Mika Kari, Janne Jukkola, Pihla Keto-Huovinen, Pekka Toveri, Laura Huhtasaari, Ari Koponen, Veijo Niemi, Saku Nikkanen, Annika Saarikko, Oras Tynkkynen, Mai Kivelä, Joakim Strand ja Peter Östman
./. Jorma Jaalivaara

Sisältö

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

Yliasiamiehen katsaus

Tulevaisuustalo muuttuu ajassa itsekin	6
--	---

Mikä Sitra?	8
--------------------	----------

Kiritämme Suomen tulevaa menestystä	9
--	----------

Esimerkkejä Sitran työstä ja tuloksista vuonna 2023	10
--	-----------

Lisää vaikuttavuutta EU-yhteistyöstä	12
---	-----------

Yhteiskunnallinen ennakointi ja koulutus	14
---	-----------

Sitran teemat

Reilu datatalous	18
------------------	----

Demokratia ja osallisuus	22
--------------------------	----

Kestävyyseratkaisut	26
---------------------	----

Sitra suomalaisten tulevaisuustalona	30
---	-----------

Sitralaiset	34
--------------------	-----------

Sijoitukset	36
--------------------	-----------

Talous	39
---------------	-----------

Hallinto	40
-----------------	-----------

Tilinpäätös vuodelta 2023	43
----------------------------------	-----------

Liitteet

Projektit ja jatkuva tulevaisuustyö	60
-------------------------------------	----

Julkaisut aiheittain vuonna 2023	61
----------------------------------	----

Organisaatio 1.1.2024	64
-----------------------	----

Johtoryhmän yhteystiedot	65
---------------------------------	-----------

Tulevaisuustalo muuttuu ajassa itsekin

ON OLLUT HAASTAVAA, mutta myös innostavaa aloittaa Sitran johdossa aikana, jolloin Suomella on edessään poikkeuksellisen suuria ongelmia. Tulevaisuustalon on syytä syventyä perusasioidensa äärelle tilanteessa, jossa Suomen talous näyttää pudonneen maiden Pohjoismaiden kyydistä, ja jossa myös turvallisuustilanteemme on muuttunut perusteellisesti.

Vuonna 2023 Sitran toiminta perustui vuonna 2020 linjattuun strategiaan. Samalla kun teimme sen mukaista tulevaisuustyötä, uuden strategian valmistelu käynnistyi.

Vuoden 2023 työmme avainsanojen lista on vaikuttava. Megatrendeistä julkaisimme 2023 version. Maailman kiertotalousfoorumi WCEF järjestettiin Helsingissä. Luontojalanjalan laskenta kehittyi, elämäntapatesti uudistettiin ja siitä tehtiin versiot kahdeksaan EU-maahan. EU:n tulevaisuuden johtamisen koulutus aloitti. Kokeilimme puntaroivaa demokratiaa eri puolilla maata ja testasimme rakentavan keskustelun Polis-alustaa. EU:n laajuinen työ terveysdatan liikkuvuuden edistämiseksi eteni, ja Suomessa etenimme data-talouden tiekartan mukaisilla poluilla. Käynnistimme työn, jolla tuomme tekoälyä terveydenhuoltoon ja ministeriöihin.

Tämä julkaisu kertoo työstä ja tuloksista noiden sanojen takana.

MONI MUUTOS MAAILMASSA on viime vuosina ollut epätoivottava. Hyvinvoinnin mittareista moni osoittaa alaspäin. Yhteiskunnallista keskustelua leimaa polarisoituminen. Myös osaamispääoman notkahdus antaa aiheita huoleen. Minkä tahansa maan menestys lopulta riippuu ihmisistä ja heidän kyvyistään.

Suomen haasteet ovat vakavia. Siksi olemme päättäneet uudistaa strategiaamme.

SITRA ARVIOI NYT UUELLEEN, mitkä ovat Suomen kannalta kaikkein tärkeimmät tulevaisuuskysymykset. Entä missä näistä voimme parhaiten kirittää pitkän aikavälin menestystä, eli talouden kestäväää kasvua ja ihmisten mahdollisuuksia hyvään elämään? Olemme jo tunnistaneeet muutostarpeita myös omassa toiminnassamme, kuten kyvyn tuottaa nouseviin ongelmiin tulevaisuuteen katsovia ratkaisuja aiempaa nopeammin.

Kaikkien sitralaisten lisäksi uuden strategian suunnitteluun osallistuvat Sitran asiantuntevat ja motivoituneet hallitus ja hallintoneuvosto. Keräämme näkemyksiä myös yhteistyökumppaneiltamme, joita ilman emme onnistu työssämme.

Uusin Sitran sidosryhmäkysely toteutettiin loppuvuodesta 2023. Kolme neljästä vastaajasta pitää Sitran toimintaa Suomen tulevaisuuden rakentajana erittäin tai melko tärkeänä. Olemme arviosta otettuja ja

”Suomen haasteet ovat vakavia. Siksi olemme päättäneet uudistaa strategiaamme.”

kiitollisia. Tämän perustan päälle on hyvä rakentaa tulevaisuuden tulevaisuustaloa. Tutkimus- ja kehitysrahoittajana vuonna 1967 aloittaneesta rahastosta on kypsynyt useiden välivaiheiden kautta tulevaisuusajattelun ja yhteiskunnallisen muutoksen moniosaaja. Nyt Sitra on jälleen uuden ja kiinnostavan edessä.

**KIITOKSET
VUODESTA 2023**

kaikille kollegoilleni, yhteistyökumppaneillemme ja edeltäjälleni Jyrki Kataiselle.

Atte
Jääskeläinen
yliasiamies, Sitra

Mikä Sitra?

TEHTÄVÄNÄ TULEVAISUUS.

Eduskunta perusti Sitran vuonna 1967 lahjaksi suomalaisille ja 50-vuotiaalle itsenäiselle Suomelle. Sitra-lain (717/1990) mukaan tehtävänämmä on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä selvittää tulevaisuuden kehitysvaihtoehtoja.

KIITTÄVÄÄ PALAUTETTA. Saimme lokakuussa 2023 toteutettuun sidosryhmätutkimukseen yli 850 vastausta ihmisiltä eri puolilta yhteiskuntaa: 74 prosenttia vastaajista piti Sitran toimintaa Suomen tulevaisuuden rakentajana erittäin tai melko tärkeänä. 70 prosenttia katsoi, että Sitra on kehittänyt toimintamalleja, jotka ovat edistäneet Suomen kehitystä, kasvua ja hyvinvointia.

KANSAINVÄLISESTI AINUTLAATUINEN. Sitra on arvostettu yhteistyökumppani myös Suomen rajojen ulkopuolella. Muun muassa Euroopan unioni hyödyntää Sitran osaamista, ja meillä on useita yhteisiä hankkeita.

ENNAKOIMME tulevaisuuteen vaikuttavia ilmiöitä ja tarjoamme kaikille kiinnostuneille työkaluja tulevaisuuspuhutteluihin ja -työhön.

KOKEILEMME JA RAHOITAMME uusia tulevaisuuden ratkaisuja eri puolilla Suomea. Sitra ei ole tutkimuslaitos, vaan hyödynämme tutkimusta ja sovellamme sitä käytäntöön. Kokeilut ovat iso osa työtämme.

Kymmenen viime vuoden aikana (2014–2023) olemme antaneet rahoitusta yhteistyökumppaneille yhteensä 50 miljoonaa euroa Suomen taloutta, kilpailukykyä ja ihmisten hyvinvointia parantaviin hankkeisiin.

TUOMME IHMISIÄ YHTEEN oppimaan, rakentamaan yhteistä tilannekuvaa sekä toimimaan paremman tulevaisuuden puolesta. Tulevaisuus tehdään yhdessä.

SYVÄOSAAMISTA MONILTA ALOILTA. Se on tarpeen, sillä tulevaisuustyö edellyttää niin sisältöjen kuin menetelmien perusteellista tuntemusta. Meitä sitralaisia oli vuoden lopussa 185. Yliasiemiehenämme aloitti elokuussa 2023 **Atte Jääskeläinen**, joka seurasi tehtävässä **Jyrki Kataista**.

NELJÄ ARVOA. Nämä ovat kaiken toimintamme perusta: yhdessä, riippumattomasti, arvostaen ja vastuullisesti.

SITRA EI KÄYTÄ VERORAHAA VALTION BUDJETISTA. Hankimme rahat toimintaamme sijoitusmarkkinoilta. Sijoitusomaisuuden arvo oli vuoden 2023 lopussa 965 miljoonaa euroa (941 milj. e 31.12.2022). Sitran panostukset tulevaisuustyöhön olivat 31,6 miljoonaa euroa.

TYÖMME TULOKSIA ja vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti monin tavoin. Yleensä onnistumme parhaiten silloin, kun myös kumppanimme onnistuvat.

Kiritämme **Suomen** tulevaa **menestystä**

YHTEISKUNNALLINEN ENNAKOINTI JA KOULUTUS. Teemme töitä sen eteen, että tulevaisuuden mahdolliset kehityssuunnat tunnetaan Suomessa hyvin, erilaisista tulevaisuuksista keskustellaan laajasti ja tiedon pohjalta myös toimitaan. Lisäksi kasvatamme yhteiskunnan muutoskykyä ja kykyä yhteistoimintaan.

KESTÄVYYSRATKAISUT. Vauhditamme siirtymää kohti yhteiskuntaa, jossa kansalaiset voivat hyvin, yritykset kukoistavat ja päättäjät toimivat luonnon kantokyvyn rajoissa.

REILU DATATALOUS. Rakennamme eurooppalaiseen arvopohjaan perustuvaa ihmislähtöistä ja reilua datataloutta.

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS. Vahvistamme demokratiaa ja vaikutamme innostavan tulevaisuuden rakentamiseen.

Lukuja vuodelta 2023

13

tulevaisuustyötä tekevää
projektia tai tiimiä

58

julkaisua

151

sidosryhmätapahtumaa

101

rahoitettua hanketta

22

asiantuntijalausuntoa
valtioneuvostolle ja eduskunnalle

1

päätynyt projekti

Esimerkkejä Sitran työstä ja tuloksista vuonna 2023

Tietoa ja työkaluja tulevaisuuspuhdoihin

Tulevaisuustieto kuuluu kaikille. Julkaisimme suosituksen Megatrendit 2023 -katsauksen, ja koulutimme opettajia, kuntia, järjestöjä ja yrityksiä hyödyntämään sen työkaluja. Megatrendikortit julkaistiin ensimmäistä kertaa myös selkokielellä.

Koulutimme aiempaa enemmän ja laajemmin

Arvostettu *Kestävän talouspolitiikan johtamis-koulutus* sai rinnalleen *EU:n tulevaisuuden johtamisen koulutuksen*. Uusi koulutus vahvistaa päättäjien ja vaikuttajien EU-valmiuksia ja aktivoi keskustelua siitä, mihin ja miten Suomen tulisi EU:ssa vaikuttaa. Yhteistyökumppaneina toimivat EU-komission Suomen-edustusto, Bruegel-ajatushautomo ja European Policy Center.

Miten data taipuu kilpailukyvyyn raaka-aineeksi? Tiekartta ohjaa ja kokeilut osoittavat

Julkaisimme reilun datatalouden kansallisen tiekartan. Sitran johdolla ja yli 700 asiantuntijan yhteistyönä laadittu tiekartta suosituksineen tukee Suomen taloutta ja kilpailukykyä datan keinoin. Kokeilimme datan jakamista myös käytännössä: kehitimme esimerkiksi digitaalisia tuotepasseja,

satamaliikenteen älykästä ohjausta sekä internetin seuraavan vaiheen (web 3.0) sovelluksia.

Testasimme demokratian uusia menetelmiä eri puolilla Suomea

Kahdeksan hyvinvointialuetta laittoi Sitran avulla liikkeelle puntaroivan demokratian kokeiluja. Näitä ovat muun muassa asukaspaneelit ja rakentavat verkkokeskustelut. Uudet areenat tarjoavat kansalaisille mahdollisuuksia vaikuttaa yhteisiin asioihin myös vaalien välillä.

Loppuvuonna olimme mukana Suomen ensimmäisessä kansalaisparlamentti-kokeilussa.

Kannustimme rakentavaan keskusteluun – työkaluksi Polis-verkkoalusta

Toimme rakentavan verkkokeskustelun Polialustan Suomeen, ja yli 18 000 suomalaista kokeili sitä *Mitä mieltä Suomi?* -kampanjassa. Kampanja kartoitti kansalaisten näkemyksiä Suomen suunnasta. Tulosten mukaan monista periaatteellisista kysymyksistä vallitsee laaja yhteisymmärrys, mutta mielipiteet jakautuivat yksilön identiteettiä ja arkea lähelle tulevissa teemoissa.

Lisäsimme ymmärrystä ekologisen kestävyyskriisin vakavuudesta

Kehitimme uraauurtavia työkaluja yritysten luontojalanjäljen laskentaan, ja herätelimme finanssialaa luontopääoman huomioimiseen. Julkistimme Sitran, teknologiyhtiö Nokian ja Jyväskylän yliopiston yhteistyön, jossa pohjustetaan luontojalanjäljen laskennan kansainvälistä standardia. Maailman kiertotalousfoorumissa (WCEF) nostimme luonnon monimuotoisuuden merkityksen

maailmanlaajuiseen keskusteluun. Osallistujia oli paikan päällä Helsingissä ja verkossa yhteensä 8 400.

Päivitimme Elämäntapatestin – arvioi arkisten valintojen ilmastovaikutukset

Päivitimme suositun Elämäntapatestin taustatiedot ja lisäsimme testiin uusia toiminnallisuksia: sen avulla voi nyt laatia itselleen kestäväen elämän suunnitelman. Elämäntapatesti laajeni Suomen lisäksi seitsemään Euroopan maahan. Sitran kehittämä kestäväen arjen työkalu otettiin Suomessa käyttöön vuonna 2017. Testi on tehty jo yli 1,4 miljoonaa kertaa.

Lisää vaikuttavuutta **EU-yhteistyöstä**

Kansainvälisten yhteyksien ja yhteistyön kautta Sitra voi vaikuttaa paitsi Suomen myös koko Euroopan ja muunkin maailman kehitykseen. Kokosimme EU-työmme vuoden kohokohdat aikajanelle.

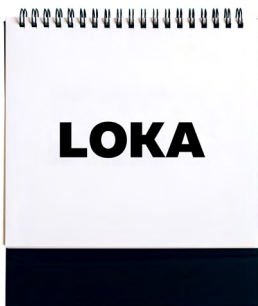
Teimme EU:lle ja sen seuraavalle komissiolle ehdotuksen siitä, miten **Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa** (Green Deal) tulisi kehittää kevään 2024 EU-parlamenttivaalien jälkeen. Ohjelmalla voidaan vahvistaa Euroopan omavaraisuutta ja luoda uusia markkinoita. Keskeistä olisi tehdä luonnon arvo näkyväksi ja nostaa luonto osaksi kaikkia politiikkaohjelmia.

Kutsuimme Suomeen Italian entisen pääministerin **Enrico Lettan**, joka laatii EU:n jäsenmaiden pyynnöstä **selvitystä sisämarkkinoiden tulevaisuudesta**. Letta tapasi Suomen poliittista johtoa sekä elinkeinoelämän ja työmarkkinajärjestöjen edustajia, mikä tarjosi suomalaisille mahdollisuuden vaikuttaa ennakoita EU:n sisämarkkinoita koskevaan keskusteluun.

Sitran suosittu **Elämäntapatesti** laajeni Eurooppaan, kun sitä tarjottiin Slovenian Planicassa järjestettyjen hiihdon MM-kisojen vieraille. Osana EU:n Horizon-ohjelmaa uudistettu testi otettiin loppuvuonna käyttöön paikallisilla kielillä myös Saksassa, Virossa, Italiassa, Portugalissa, Kreikassa ja Turkissa.

Pitkään toivottu **EU:n tulevaisuuden johtamisen koulutus** näki päivänvalon, kun pilottikurssi kokoontui pohtimaan Suomen ja EU:n tulevaisuutta. Sitran järjestämään koulutukseen osallistui 28 suomalaista päättäjää. Kurssi lisäsi osallistujien ymmärrystä EU:n toimintakentästä, johtamisen ja päätöksenteon käytännöistä sekä roolista maailmanlaajuisena toimijana. Samalla se tukee Suomen tavoitteita parantaa EU-ennakkovaikuttamista.

Saimme valmiiksi työn, joka vauhditti Euroopan komission aloitetta **terveystietojen Euroopan laajuisesta hyödyntämisestä**. Lopullinen lainsäädäntöteksti valmistunee keväällä 2024. Sitran koordinoima 25 Euroopan maan yhteishanke (TEHDAS) taustoitte lainsäädäntöä vuosina 2021–2023. Vuoden lopulla Sitra valittiin johtamaan myös lain toimeenpanon valmistelua (TEHDAS2). Projektien taustalla on Sitran pitkäjänteinen työ terveyden ja datan parissa.

Sitran suositukset **EU:n uudeksi datastrategiaksi** valmistuivat. Ne on laadittu yhteistyössä alan kotimaisten ja kansainvälisten asiantuntijoiden kanssa. Datan käytöllä voidaan vaikuttaa niin Euroopan kilpailukykyyn, ihmisten hyvinvointiin, demokratiaan kuin kestävien ratkaisujen löytämiseen. Ehdotukset julkaistiin vuoden 2024 alussa, ja ne on tarkoitettu syötteiksi seuraavan komission työohjelmaan.

YHTEISKUNNALLINEN ENNAKOINTI JA KOULUTUS

Miksi aihe on tärkeä?

Myös monimutkaisessa ja epävarmassa toimintaympäristössä on tehtävä valintoja ja päätöksiä, jotka luovat parempaa huomista nykyisille ja tuleville sukupolville. Onkin tärkeää, että tulevaisuusajattelu arkipäiväistyy ja eri-ikäiset, eri puolilla Suomea asuvat, erilaisista taustoista tulevat ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat ihmiset tuovat ajatuksensa keskusteluun Suomen tulevaisuudesta eli käyttävät tulevaisuusvaltaansa.

Mitä Sitra tekee?

Tuotamme tulevaisuustietoa ja vahvistamme ihmisten tulevaisuusajattelua sekä kykyä ja halua rakentaa kestävää tulevaisuutta yhdessä. Tarjoamme mahdollisuuksia ajatteluun, oppimiseen ja kehittämiseen yhdessä. Koska kukaan ei ratkaise systeemisiä haasteita yksin, olemme kouluttaneet suomalaisia jo yli 40 vuoden ajan. Kurssimme tuovat yhteen ihmisiä erilaisista taustoista ja yhteiskunnan eri aloilta.

Vuoden 2023 kohokohdat

1

Julkaisimme Megatrendit 2023 -katsauksen työkaluineen. Työkaluihin lukeutuvat muun muassa megatrendikortit, jotka ovat nyt ensimmäistä kertaa saatavilla myös selkokielisinä. Kymmenettuhannet suomalaiset ovat tutustuneet megatrendeihin aineistojemme avulla.

2

Rakensimme uuden koulutusohjelman, EU:n tulevaisuuden johtamiskoulutuksen. Se vahvistaa suomalaisten päättäjien ja vaikuttajien valmiuksia tarttua yhdessä Euroopan unionin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

3

Kesäkuussa 2023 päättyneessä Sitra Lab 4 -muutosohjelmassa seitsemän tiimiä eri puolilta Suomea kokeili uusia tapoja lisätä kuntalaisten osallistumista.

MEGATRENDEJÄ ARKEEN JA UUSI EU-KOULUTUS TULILLE

Vuosi 2023 käynnistyi suositulla ja odotetulla Megatrendit 2023 -katsauksella. Megatrendeistä ja niihin liittyvistä työkaluista on tullut osa arkea. Aineistot yhteen kokoavalla [verkkosivulla](#) vieraili vuoden aikana yli 85 000 eri kävijää.

Haluamme tavoittaa yhä laajempia kohde-ryhmiä, joten tuotimme mahdollisimman helppokäyttöisiä työkaluja, kuten [digitaaliset](#) ja [selkokieliset](#) megatrendikortit. Selkokielisiä kortteja on tilattu yli tuhat pakkaa niin oppilaitoksiin, järjestöihin, yrityksiin kuin eräänlaiseen lahtelaiseen kampaamoon, joka haluaa kannustaa asiakkaitaan tulevaisuuspuhdoitukseen. Lähetimme kortteja ylä- ja yhtenäiskouluihin, ja koostimme opettajien avuksi luokkahuoneisiin sopivia opetusaineistoja. Järjestimme käytännönläheistä koulutusta megatrendien hyödyntämisestä niin opettajille, yrityksille kuin julkiselle sektorille.

Tulevaisuustiedolle on siis selvästi kysyntää – eikä ihme, sillä keväällä julkaistun [Tulevaisuusbarometrin](#) mukaan suomalaisten tulevaisuususkon on säilynyt kriisienkin keskellä vahvana. Kevään eduskuntavaalien alla nostimme barometrin avulla keskusteluun tulevaisuusnäkökulmaa ja suomalaisten näkemyksiä aiheesta. Kansalaisyksely toteutettiin kolmatta kertaa.

Pureuduimme myös talouden tulevaisuuteen: julkaisimme muun muassa [uusintavaa taloutta](#) avaavan selvityksen, ja järjestimme työpajojen sarjan, jossa 28 asiantuntijaa pani mielikuvituksensa töihin, haastoi talouteen liittyviä oletuksia ja visioi toisenlaisia tulevaisuuksia.

EU:n tulevaisuuteen puretuvalle koulutukselle kysyntää

Sitra käynnisti EU:n tulevaisuuden johtamiskoulutuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa suomalaisten päättäjien ja vaikuttajien EU-ennakkovaikuttamista. Pilottikurssilta valmistui 25 osallistujaa – kansanedustajia, virkamiehiä sekä etujärjestöjen, yritysten, median ja kansalaisjärjestöjen toimijoita. Kurssilla kuultiin kymmeniä asiantuntijoita, käytiin opintomatkalla Brysselissä ja tehtiin strategisen johtamisen harjoitus.

Uuden EU-koulutuksen rakentamisessa hyödynnettiin Kestävän talouspolitiikan johtamiskoulutuksen oppeja. Sitra on historiansa aikana kouluttanut yli 2 500 suomalaista päättäjää ja vaikuttajaa talouden kysymyksiin. Vuonna 2023 järjestimme myös täydennyskoulutusta Kestävän talouspolitiikan johtamiskurssin aiemmin suorittaneille.

Sitra Lab -ohjelmissa kehitettiin jälleen käytännön ratkaisuja yhteiskunnalliseen muutokseen. Kesällä päättyneessä ohjelmassa seitsemän tiimiä ympäri Suomea kokeili uudenlaisia alue-demokratian keinoja: esimerkiksi Siilinjärvellä pilotoitiin digitaalista osallisuusalustaa, Pohjanmaalla kehitettiin osallisuustyötä kokoavia yhteistyörakenteita ja Kemissä vahvistettiin osallisuuden ja elinvoiman yhteyttä.

Syksyllä alkanut Sitra Lab syvenyy internetin seuraavaan vaiheeseen (web 3.0). Siihen osallistuvat tiimit edistävät lohkoketjuihin perustuvan internetin käytännön sovelluksia reilun datatalouden hengessä. Kehitteillä on sovelluksia esimerkiksi hiilineutraalin ruoan ja virtuaalisen matkailun tueksi. Ohjelma päättyy talvella 2024.

Katse vuoteen 2024

Vuonna 2024 kiinnitämme lisää huomiota tulevaisuusvaltaan eli valtaan määritellä sitä, mitä tulevaisuudessa pidetään mahdollisena tai toivottavana. Tulevaisuusvallan kriittiselle tarkastelulle on suuri tarve, sillä aikaamme leimaavat yllätykset, epäjatkuvuudet ja suuret muutokset. Esimerkiksi kestävyyskriisiin vastaaminen edellyttää tulevaisuuskeskustelun laajentamista ja erilaisten tulevaisuuden vaihtoehtojen hahmottamista.

Koulutamme suomalaisia päättäjiä ja vaikuttajia sekä kestävä talouspolitiikan että

EU:n tulevaisuuden johtamisen kysymyksiin, molempiin kahden kurssin verran. Ennen kesäkuun 2024 EU-vaaleja julkaisemme analyysin suomalaisesta EU-keskustelusta.

Sitra Lab -ohjelmien teemat liittyvät reiluun datatalouteen ja kestäväan arkeen. Aiemmista ohjelmista tehdään laajempi vaikutusarviointi.

TÄTÄ EDISTÄMME

TULEVAISUUSVALTA KUULUU KAIKILLE – KÄYTÄTKÖ OMAASI?

MITÄ? Tulevaisuusvalta on valtaa vaikuttaa siihen, mitä pidetään mahdollisena tai toivottavana. Laajemmin on kyse siitä, ketkä pääsevät keskusteluun mukaan, kenen näkemykset otetaan huomioon ja keitä erilaisissa tulevaisuuskuvisa on edustettuina.

MIKSI? Tarvitsemme moniäänistä keskustelua siitä, millaista tulevaisuutta haluamme rakentaa. Tänä päivällä valinnoilla ja päätöksillä on kauaskantoisia seurauksia, joten ei yhdentekevää, ketkä tulevaisuusvaltaa käyttävät. Huomioidaanko esimerkiksi nuorten ajatuksia, toiveita ja näkemyksiä tulevaisuudesta riittävästi?

MITEN? Sitran tavoitteena on laajentaa tulevaisuusvaltaa käyttävien joukkoa. Järjestämme aiheesta vuonna 2024 useita webinaareja, joissa käydään läpi myös tulevaisuusajattelun perusteita. Tarjolla on myös aihetta käsittelevä muistio ja uusi työkalu, Tulevaisuusvaltalinssi, joka auttaa tarkastelemaan sekä tulevaisuuteen liittyviä valintoja että valtaa.

MITEN KÄYTÄNNÖSSÄ? Vuonna 2024 rahoitamme tiimejä, jotka kehittävät ja kokeilevat eri menetelmiä tulevaisuusvallan laajentamiseen. Helsingissä Arabian peruskoulussa on jo pohdittu, miten tulevaisuusvaltaa voisi jakaa nuorille kouluissa. Lukuvuoden kestävä kokeilu alkoi syksyllä 2023.

LUE LISÄÄ:

www.sitra.fi/aiheet/tulevaisuusvalta/

REILU DATATALOUS

Miksi aihe on tärkeä?

Dataan liittyy maailmanlaajuisesti suuria mahdollisuuksia, mutta datasta saatavat hyödyt jakautuvat epäoikeudenmukaisesti. Siinä missä digijätit keräävät ja käyttävät dataa omien etujensa ajamiseen, tavallisilla ihmisillä on olemattomat mahdollisuudet vaikuttaa siihen, miten ja mihin heidän tietojaan käytetään. Yritykset puolestaan epäroivät jakaa hallinnoimaansa dataa muiden kanssa, vaikka se voisi avata uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Mitä Sitra tekee?

Rakennamme eurooppalaiseen arvopohjaan perustuvaa ihmislähtöistä ja reilua datataloutta. Edistämme muutoksia talouden rakenteissa, kuten sääntelyssä ja pelisäännöissä, lisäämme yksilöiden vaikutusmahdollisuuksia datan käyttöön sekä tarjoamme käytännön työkaluja datamarkkinoilla toimiville yrityksille.

Vuoden 2023 kohokohdat

1

Edistimme reilua datataloutta useilla käytännölläheisillä kokeiluilla. Kehitimme kumppaneiden kanssa esimerkiksi digitaalisia hoitomuotoja, satamaliikenteen älykästä ohjaamista, hajautetun verkon eli web 3.0:n ratkaisuja sekä digitaalisia tuotepasseja.

2

Laadimme Suomelle kansallisen datatalouden tiekartan yhdessä laajan asiantuntijaverkoston kanssa vauhdittamaan datatalouden kehitystä. Tiekartta työkaluineen tukee Suomen taloutta ja kilpailukykyä.

3

Johtamamme TEHDAS-projekti pohjusti terveystietojen Euroopan laajuisia hyötykäyttöä. Euroopan komissio teki työn pohjalta aloitteen lainsäädännöstä. Onnistuneen työn ansiosta Sitra valittiin koordinoimaan 30 Euroopan maan TEHDAS2-projektia.

YHTEISTYÖTÄ DATATALOUDEN VAHVISTAMISEKSI SUOMESSA JA EUROOPASSA

Sitran luotsaama datatalouden kansallinen tiekartta osoittaa, että Suomesta löytyy tahtoa rakentaa datavetoista taloutta ja yhteiskuntaa yhdessä. Tiekartta näyttää suunnan ja listaa toimet, joilla suomalaisten hyvinvointia, vihreää siirtymää ja kilpailukykyä edistetään datan avulla. Työhön osallistui yli 700 asiantuntijaa, jotka edustavat yrityksiä, viranomaisia, tutkimusta ja järjestöjä. Verkosto käynnisti yli 20 uudistusta muutoksen vauhdittamiseksi.

Rakensimme julkisen sektorin ja yritysten avuksi myös työkalun, joka kertoo datatalouden etenemisestä selkein mittarein.

Innostimme yrityksiä, oppilaitoksia ja muita toimijoita datavetoisten ratkaisujen mahdollisuuksiin kokoamalla Datatalouden kiinnostavimmat -listan. Listalle valittiin 24 oivaltavaa ratkaisua yrityksiltä, tutkimuslaitoksilta ja julkisilta toimijoilta läpi Suomen, Helsingistä Sodankylään.

Datan jakaminen organisaatioiden välillä vauhdittaa innovaatioiden ja uusien palvelujen luomista. Selvityksemme dataa jakavien yhteistyöverkostojen eli ekosysteemien toiminnasta kertoi, että verkostoituneet suomalaiset yritykset ja julkiset organisaatiot onnistuivat tehostamaan jaetun datan avulla prosessejaan sekä luomaan uusia ja parempia palveluita. Lisää osaamista kaivattiin etenkin liiketoiminnan kasvattamiseen.

Julkistimme datavetoisessa liiketoiminnassa jo pidemmällä oleville yrityksille

maksuttomia opiskelumateriaaleja uudistuvasta EU:n datasääntelystä. Ne auttavat yrityksiä valmistautumaan sääntelyyn ja tarttumaan datatalouden mahdollisuuksiin.

Selvitimme myös nousevan teeman, hajautetun internetin eli web 3.0:n, mahdollisuuksia yrityksille ja sääntelytarpeita alan vastuulliseksi kehittämiseksi. Laadimme selvityksen suosituksista, jotka parantavat alan yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja rakentavat osaltaan tulevaisuuden reilua datataloutta.

Euroopan unioni rakentaa reilumpaa datataloutta tilanteessa, jossa geopolitiittiset jännitteet vaikuttavat myös teknologia-alaan ja Euroopan talouteen. Valmistelimme yhdessä suomalaisten ja eurooppalaisten kumppanien kanssa Euroopan komissiolle ehdotuksia, jotka vahvistavat Euroopan talouden toimintavarmuutta ja kilpailukykyä.

Uudistumisen eväitä terveysalalle

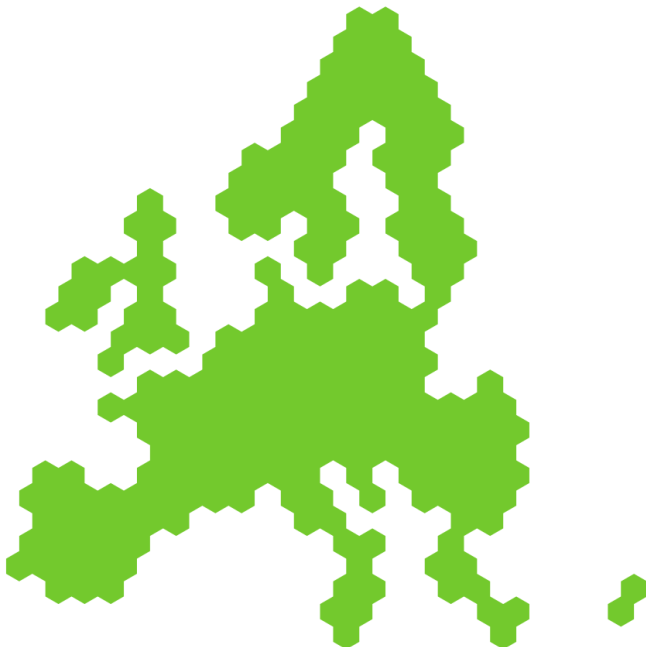
Kun talouskasvu hidastuu, paineet kohdistuvat työn tuottavuuden parantamiseen. Data tarjoaa tähän ratkaisuja. Selvityksemme osoitti, että dataa hyödyntämällä sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla voidaan saavuttaa yli 700 miljoonan euron vuotuiset säästöt ja vapauttaa tuhansien hoitajien ja lääkärien työaika hoitotyöhön. Osa terveydenhuollon uudistamiseksi tekemistämme suosituksista päätyi hallitusohjelmaan.

Uudet hyvinvointialueet ja terveysdatan lisääntyvä käyttö edellyttävät terveysalan strategian uudistamista. Laadimme terveysalalle vision, joka tähyää vuoteen 2030. Tavoitteena on kääntää katse alan akuuteista ongelmista pitkän aikavälin mahdollisuuksiin.

Jatkoimme työtä terveystietojen turvallisen käytön puolesta ja vauhditimme terveysalan kehitystä Euroopassa. Vuosina 2021–2023 johdimme 25 Euroopan maan yhteishanketta (TEHDAS), jossa valmisteltiin EU-lainsäädäntöä terveystietojen hyötykäytöstä. Hankkeen suositukset näkyivät Euroopan komission lakiesityksessä.

Katse vuoteen 2024

Jatkamme yhteistyötä datatalouden kehittämiseksi Suomessa: Suunnitteilla on kokeiluja kansallista tiekarttaa valmistelleen verkoston kanssa. Tuemme ja tuomme yhteen verkostoja kvanttialan, generatiivisen tekoälyn hyödyntämisen sekä sosiaali- ja terveysalan kasvuohjelman vauhdittamiseksi. Lisäksi uudistamme datatalouden seurantaa, jotta alan kehityksestä on saatavilla ajantasaista tietoa.

Sitra valittiin johtamaan yhteiseurooppalaista TEHDAS2-hanketta, joka keskittyy EU:n sisämarkkinoita rakentavan terveystietoalueen toimeenpanoon. Hanke alkaa keväällä 2024.

Vahvistamme datataloutteen liittyvää osaamista: Kehitämme EU-sääntelyyn painottuvaa

kurssikokonaisuutta ja pk-yrityksille tarkoitettua Datasta kasvua -ohjelmaa. Kevään aikana esittelemme työkalupakin, joka on suunnattu dataa jakaville yhteistyöverkostoille eli ekosysteemeille.

TÄTÄ VAUHDITAMME

KÄYTÄNNÖN KOKEMUSTA JA OPPEJA DATATALOUDESTA

Datan hyödyntämisen ja jakamisen ennakoidaan muuttavan kaikkia toimialoja. Keräsimme tästä oppeja kokeilujen avulla.

Vihreä siirtymä tarvitsee tuekseen datavetoisia ratkaisuja. Edistimme digitaalisten tuotepassien kehitystä muun muassa tekstiili-, logistiikka- ja akkuteollisuuden aloilla. Tuotepassit mahdollistavat tiedon keräämisen sekä jakamisen tuotteiden materiaaleista ja ominaisuuksista läpi arvo- ja kuljetusketjun. Ne sisältävät tietoja esimerkiksi korjaus- ja kierrätysmahdollisuuksista.

Osallistuimme energiakriisin ratkaisuun rahoittamalla kahdeksaa energia-alan pilottia, jotka selvittivät datan hyödyntämistä energiansäästöissä. Ratkaisuisissa painottuivat etenkin energian pienkäyttäjät, kuten kotitaloudet, pienyritykset ja taloyhtiöt.

Euroopassa jaetaan ja hyödynnetään dataa pian laajoissa verkostoissa yli

toimialojen. Tähän tarvittavia tietoalueita eli data-avaruuksia rakennetaan vauhdilla. Kehitimme alan ratkaisuja luotsaamalla eurooppalaisen Gaia-X-verkoston työtä Suomessa. Rahoitimme myös datan jakamisen kokeiluja. Esimerkiksi merenkulun ja satamalogistiikan alan kokeilussa kehitettiin tietoalueisiin pohjautuva teknologinen ratkaisu, joka tehostaa satamien laivaliikennettä. Sen avulla voidaan optimoida myös laivojen polttoaineen kulutusta ja vähentää päästöjä.

Selvitimme digitaalisten terapioiden eli hoitomuotojen käyttöönottoa. Kokeilut osoittivat, että potilaat ja hoitohenkilökunta pitivät terveyssovelluksia hyödyllisinä. Käyttöönottoon liittyvien alkukankeuksien jälkeen voi syntyä säästöjä, kun esimerkiksi vastaanotokäyntejä voidaan harventaa ja oireisiin puuttua nykyistä ripeämmin.

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS

Miksi aihe on tärkeä?

Demokratia yhteiskuntajärjestelmänä on haasteiden edessä: Autoritaariset yhteiskunnat nousevat maailmalla. Mediaympäristön murros hämmentää ja mahdollistaa uudenlaisen hybridivaikuttamisen. Myös Suomessa kansalaisten luottamus omiin vaikutusmahdollisuuksiin horjuu. Maailmaa koettelevat kriisit haastavat myös meidän kykyämme ratkaista asioita demokraattisesti.

Mitä Sitra tekee?

Demokratia toimii vain, jos ihmiset luottavat toisiinsa ja yhteiskunnallisiin instituutioihin. Uudistamme demokratiaa kokeilemalla uusia kansalaisten osallistumisen tapoja ja kehittämällä demokratiainnovaatioita. Lisäksi teemme ymmärrettäväksi sitä, miten teknologinen kehitys ja informaatioympäristön muutokset vaikuttavat demokratiaan.

Vuoden 2023 kohokohdat**1**

Toteutimme useita puntaroivan demokratian kokeiluja muun muassa hyvinvointialueilla ja kunnissa, ja osallistuimme Suomen ensimmäisen Kansalaisparlamentin järjestämiseen.

2

Noi n 18 000 suomalaista kokeili uudenlaista rakentavaan keskusteluun ja kuunteluun tarkoitettua verkkoalustaa nimeltä Polis.

3

Käynnistimme yhdessä oikeusministeriön kanssa lainvalmistelun kehittämishankkeen, jossa toteutetaan valtioneuvoston digitaalinen suunnittelu- ja seurantatyökalu laki-hankkeille.

**UUDISTAMME
DEMOKRATIAA
– OSALLISTUMIS-
KOKEILUJA JA
DIGITAALISIA
RATKAISUJA**

Vuonna 2023 toimimme puntaroivan demokratian menetelmiä Suomeen lukuisin kokeiluina ja koulutuksina. Ideana on, että satunnaisotannalla valittu otos eri-ikäisiä ja taustaisia ihmisiä käsittelee päätöksenteon kohteena olevaa kysymystä asiantuntijoita kuullen ja ratkaisuja punniten. Tällaista työskentelytapaa voidaan kutsua myös kansalaiskokoukseksi tai asukaspaneeliksi. Yhteistä kaikille on se, että päätöksenteon tueksi syntyy moniäänisiä ja harkittuja ratkaisuehdotuksia.

Olimme mukana toteuttamassa Suomen ensimmäistä kansalaisparlamenttia. Åbo Akademin johtamassa hankkeessa 671 satunnaisotannalla valittua kansalaista pohti polttoaine- ja huumausainepolitiikkaa koskevia kansalaisaloitteita. Kooste keskustelusta toimitettiin eduskuntaan päätöksenteon tueksi.

Vuosina 2023–2024 seitsemän hyvinvointialuetta kokeilee puntaroivia asukaspaneeleja Sitran rahoittamissa hankkeissa. Keski-Uudellamaalla paneeli ratkoi nuorten mielen hyvinvoinnin haasteita ja Lapissa kuultiin ikäihmisten suositukset palveluiden kehittämiseksi. Pieksämäellä ja Merikarvialla kansalaispaneelia hyödynnettiin puolestaan kunnan talouden suunnitteluun.

Kokeilujen lisäksi olemme lisänneet suomalaisten toimijoiden osaamista puntaroi- vasta demokratiasta. Yksi esimerkki on kaikille avoin [verkkokoulutus](#) aiheesta. Toteutimme koulutuksen kumppaniemme kanssa, ja se löytyy eOppivasta, joka on valtionhallinnon digitaalinen oppimisympäristö.

18 000 suomalaista kokeili rakentavan keskustelun verkkoalustaa

Toimme Yhdysvalloissa kehitetyn Polis-verkkoalustan Suomeen ja kehitimme sitä paikallisiin tarpeisiin yhdessä DigiFinlandin kanssa. Polis on uudenlainen keskustelu- tai kuulemisalusta, joka mahdollistaa ihmisten mielipiteiden kartoittamisen yhteisymmärrykseen tähtäävällä tavalla.

Mitä mieltä Suomi? -kampanja tavoitti yli puoli miljoonaa suomalaista.

Mitä mieltä Suomi? -[kampanjassa](#) suomalaiset pääsivät kokeilemaan Polis-alustaa ja osallistumaan keskusteluun Suomen suunnasta. Kampanja tavoitti kaikkinsa yli puoli miljoonaa suomalaista, joista noin 18 000 kokeili Polis-alustan käyttöä. Myös kuusi hyvinvointialuetta testasi Polis-alustaa kartoittaakseen asukkaiden näkemyksiä palveluiden kehittämisestä.

Demokratia osaksi arkea -[selvitys](#) pureutui nuorten aikuisten yhteiskunnalliseen osallistumiseen. On tunnettua, että nuoret ikäluokat osallistuvat vanhempia ikäluokkia vähemmän esimerkiksi vaaleihin, mutta nuorten yhteiskunnallisen osallistumisen esteitä ja kannustimia on tutkittu tähän asti vähemmän. Selvitys

tarjoaa eväitä niin demokratiapolitiikan linjauksiin kuin demokratiakasvatustyöhön.

Digitaalisen vallan ja vaikuttamisen jäljillä

Twitterin (nykyinen X) myllerrys ei näytä vähentäneen kansanedustajien tai heidän yleisöjensä aktiivisuutta kyseisellä alustalla: twiitailu ja niiden keräämät reaktiot ovat päinvastoin lisääntyneet, kertoo loppuvuodesta 2023 julkaistu Sitran [analyysi](#). Selvitimme asiaa, koska päättäjien vaikutusvaltaa ja vaikuttamisen tapoja sosiaalisessa mediassa on tarpeen ymmärtää syvällisemmin.

Euroopan laajuisessa Datayhteisö-ideakilpailussa haimme ideoita siitä, miten erilaiset yhteisöt voisivat hyödyntää dataa ihmisten digitaalisten oikeuksien, oppimisen ja osallisuuden tukemiseksi. Palkitsimme kolme ideaa, jotka löytyivät Suomesta, Tanskasta ja Ranskasta.

Sitran työ lainsäädäntötyön laadun, läpinäkyvyyden ja osallistavuuden edistämiseksi eteni merkittävin askelin. Julkaisimme Keskustelelevasta kuulemisesta laatua lakeihin -[selvityksen](#), joka on tarkoitettu oppaaksi lainvalmistelijoille. Se auttaa myös kansalaisia ja sidosryhmiä tunnistamaan oikeat hetket osallistua. Teimme [selvityksen](#) myös lakien laatimisen johtamisesta Suomessa. Siinä listataan keinoja, joilla lainsäädäntöprosessia voidaan johtaa ja kehittää datan avulla.

Vuonna 2022 julkaisimme laajan selvityksen EU-lainsäädännöstä Suomessa. Siitä kävi ilmi, että Suomen kannat tuodaan EU:n päätöksentekoon liian myöhäisessä vaiheessa. Tämä oli yksi viestimme kevään 2023 hallitusohjelmaneuvoitteluihin. Tammikuussa 2024 valtioneuvosto teki periaatepäätöksen EU-ennakkovaikuttamisen kehittämisestä.

Katse vuoteen 2024

Lainsäädäntöprosessien läpinäkyvyyden ja ennakoitavuuden lisääminen edistäisi kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon. Sitra auttaa valtioneuvostoa luomaan ministeriöiden yhteisen, digitaalisen suunnitelmallin lainsäädäntöhankkeille.

Tavoitteena on yhtenäistää lainsäädäntöhankkeiden toteutusta, kerätä prosessista parempaa dataa ja tarjota tietoa johtamisen tueksi.

Jatkamme puntaroivan demokratian kokeiluja, sillä asukas-, kuntalais- ja kansalaispaneelien avulla voidaan parantaa suomalaisten innokkuutta osallistua, purkaa jännitteitä ja ehkäistä polarisaatiota.

Tarvitsemme teknologiaa, joka on suunniteltu demokratian tarpeisiin. Jatkammekin työtä Polis-alustan tuomiseksi mahdollisimman monen suomalaisen käyttöön. Lisäksi kokeilemme uudenlaista avoimen lähdekoodin vaalikonealustaa, joka mahdollistaisi vaalikoneiden monipuolistumisen.

TÄTÄ KOKEILEMME

ASUKASPANEELISTA NÄKEMYKSIÄ KESKI-UUDENMAAN NUORTEN TUKEMISEEN

MIKÄ? Puntaroivassa asukaspaneelissa satunnaisotannalla valittu joukko ihmisiä keskustelee ajankohtaisesta asiasta, joka on etenemässä valmisteluun tai päätöksentekoon.

MITÄ? Kokeilimme puntaroivaa asukaspaneelia yhdessä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) kanssa. Paneeli kutsuttiin koolle pohtimaan lasten ja nuorten mielen hyvinvointia ja sen vahvistamista.

MITEN? Hyvinkäällä järjestettyyn asukaspaneeliin osallistui noin 40 hyvinvointialueen asukasta. Osallistujat saivat taustatietoja lasten ja nuorten

tilanteesta, minkä jälkeen keskustelut aiheesta käytiin pienryhmissä ja koko paneelin kesken. Kolmannen kokoontumisen jälkeen paneeli antoi yhteenvedon toimenpide-ehdotuksista hyvinvointialueen päättäjille.

MIKSI? Paneelit tuovat asukkaiden äänen kuuluviin. Ne tarjoavat harkitun kansalaismielipiteen, esimerkiksi ratkaisuehdotuksia tai priorisointeja, demokraattisen päätöksenteon tueksi.

TAUSTA? Kansalaispaneelit ovat yleistyneet maailmalla. Sitra kokeilee niitä esimerkiksi hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa vuosina 2023–2025.

LUE LISÄÄ: <https://www.sitra.fi/aiheet/uudet-vaikuttamisen-tavat/>

KESTÄVYYS- RATKAISUT

Miksi aihe on tärkeä?

Ihmisen toiminta kuormittaa elollista ja elotonta luontoa yli sen kantokyvyn. Tämä vaarantaa taloutemme ja hyvinvointimme perustan. Ilman luontoa emme yksinkertaisesti selviä.

Mitä Sitra tekee?

Vauhditamme siirtymää kohti yhteiskuntaa, jossa niin yksilöt, yritykset kuin poliittinen päätöksenteko sovittavat toimintansa luonnon kantokyvyn rajoihin – ja kukoistavat näin tehdessään. Tuotamme ratkaisuja siihen, miten rakentaa tässä murroksessa hyvää elämää, menestyvää liiketoimintaa ja kestävä julkista taloutta.

Vuoden 2023 kohokohdat

1

Toimme luonnon ja talouden kytkökset julkiseen keskusteluun. Luonto turvaa taloutemme -kirjoituskokoelmassa Suomen eturivin vaikuttajat alleviivaavat luonnon perustavanlaatuisesta merkityksestä. Olimme järjestämässä myös rahoitusalan huippukokousta, joka toi yhteen suomalaisen finanssisektorin ja kansainvälisiä asiantuntijoita.

2

Uudistimme suosituksen Elämäntapatestin, joka auttaa tekemään kestäviä arjen valintoja. Yhdessä kansalaisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa kehitetty testi julkaistiin syyskuussa Suomessa ja seitsemässä muussa Euroopan maassa.

3

Maailman kiertotalousfoorumi WCEF järjestettiin kesän alussa Helsingissä. Toimme luonnon monimuotoisuuden globaalin kiertotalouskeskustelun ytimeen ja sovimme kumppanuuksista mm. Kansainvälisen resurssipaneelin (IRP), Circle Economy -säätiön ja YK:n kehitysohjelma UNDP:n kanssa.

EI TALOUTTA JA HYVINVOINTIA ILMAN LUONTOA

Jos luontokatoa ei pysäytetä, vakaa julkinen taloudenpito vaarantuu, eläkerahastojen riskit kasvavat ja rahoitusvakaus voi heikentyä, kirjoittivat talouden ja yhteiskunnan vaikuttajat Luonto turvaa taloutemme -[julkaisussa](#).

Luontokato on rahoitusmarkkinoille paitsi systeminen riski myös suuri liiketoimintamahdollisuus, kiteytti Sitran, Finanssiala ry:n ja Elinkeinoelämän keskusliiton järjestämä marraskuinen rahoitusalan luontohuippukokous. Kokouksessa suomalainen rahoitusala ilmoitti sitoutuvansa maailmanlaajuisiin luontotavoitteisiin ja lähtevänsä valmistelemaan toimialan omaa luontositoumusta.

Tulevaisuudessa luontoarvoja vahvistavia toimia voidaan ostaa ja myydä luontoarvomarkkinoilla. Pelisääntöjen rakentamista näille uusille markkinoille kokeillaan Sitran rahoituksella Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliiton MTK:n Luontoarvot.fi-palvelussa.

Yritysten oman luontotyön tukemiseksi toteutimme yritysvastuuverkosto FIBSin kanssa hankkeen, jossa kymmenen suomalaista edelläkävijäyritystä kokeili tiedeperusteisten luontotavoitteiden (Science-Based Targets for Nature) asettamista.

Ennakoimme ruoantuotannon murroksia Helsingin yliopiston tutkijoiden laatimalla [selvityksellä](#) kasvipohjaisten ja solumaatalouden tuotteiden mahdollisuuksista Suomen ruokajärjestelmässä ja julkistimme [työpaperin](#) askelmerkeistä kestäväan ruokajärjestelmään.

Luonto kannattaa tuoda päätöksenteon ytimeen myös Euroopan unionissa, sillä se auttaa luomaan uusia markkinoita ja lisää niin kriisinkestävyyttä kuin Euroopan strategista autonomiaa. Koostimme ehdotuksemme EU:n seuraavalle komissiolle muistioon Putting nature at the heart of the European Green Deal.

Mitä ei voi mitata, ei voi hallita

Luontokadon kokonaisvaltainen haltuunotto ei onnistu ilman määrällistä mittaria.

Luontojalanjäljen laskennan kehittämiseksi Sitra ja S-ryhmä ovat rahoittaneet yhdessä uraauurtavaa pilottia, jossa Jyväskylän yliopiston tutkijat laskevat koko S-ryhmän luontojalanjäljen.

Työ jatkuu monella rintamalla: Sitra, Jyväskylän yliopisto ja teknologiayhtiö Nokia julkistivat joulukuussa yhteistyön, jonka tavoitteena on pohjustaa tietä kohti yhteistä kansainvälistä standardia luontojalanjäljen mittaukselle.

Lähes 70 prosenttia Euroopan ilmasto- päästöistä voidaan johtaa ihmisten arkeen – siihen, miten syömme, miten asumme, liikumme ja kulutamme. Syksyllä Suomessa ja seitsemässä muussa Euroopan maassa julkistettiin uudistettu Elämäntapatesti, joka tarjoaa vastausten perusteella räätälöityjä vinkkejä ja mahdollisuuden tehdä oman

Luonto on tuotava Euroopan unionin päätöksenteon ja sisämarkkinoiden ytimeen.

suunnitelman kestäväan arkeen. Uusi testi on kehitetty Sitran vetämässä EU-rahoitteisessa PSLifestyle -hankkeessa, joka perustuu Sitran aiempaan Elämäntapatestiin.

Vauhtia kiertotalouteen yhteisillä pelisäännöillä

Maailman kiertotalousfoorumi WCEF kokosi touko-kesäkuun vaihteessa yli 8 400 päättäjää ja asiantuntijaa yli 150 maasta Helsinkiin ja verkkolähetyksen äärelle. Foorumissa sovittiin tiivistyvistä yhteistyöstä Sitran, YK:n alaisen Kansainvälisen resurssipaneelin (IRP), Circle Economy -säätiön ja UNDP:n kesken. Maailman suurimmat kehityspankit, kuten Maailmanpankki, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehityspankit ja Euroopan investointipankki, sopivat puolestaan yhteistyöstä kiertotalouden projektien rahoituksessa.

Sitran kiertotaloustyö sai myös laajempaa kansainvälistä huomiota. Kolme maailmanlaajuista YK-järjestöä (UNEP, UNDP ja UNFCCC) koosti Sitran tuella työkalupakin, jonka avulla valtiot voivat hyödyntää kiertotalousratkaisuja kansallisten päästövähennystavoitteidensa saavuttamisessa.

Katse vuoteen 2024

Taloutemme on täysin riippuvainen luontopääomasta. Esittelemme suomalaisille yrityksille ja julkisen sektorin päättäjille parhaat kansainväliset työkalut, joilla luonnon taloudellinen merkitys voidaan osoittaa.

Nostamme keskusteluun myös luonnon terveysvaikutukset ja laadimme suositukset niiden hyödyntämiseen keinona hillitä julkisia sote-kustannuksia.

Mallinamme tiettävästi ensimmäisinä maailmassa yksilön kulutusvalintojen luontojalanjäljen ja fiksut arjen teot, joilla kukin voi

pienentää omaa luontojalanjälkeään, ja tuomme luonnon monimuotoisuuden mukaan Sitran Elämäntapatestiin.

Maailman kiertotalousfoorumi järjestetään huhtikuussa Brysselissä. Viemme mukamme seuraavalle komissiolle ja

europarlamentille vahvat viestit kiertotalouden mukaisista sisämarkkinoista. Samalla rakennamme uutta, entistä laajempaa kansainvälistä kumppanuusverkostoa WCEF:n tulevaisuuden pohjaksi.

TÄTÄ RAHOITAMME

LUONTOJALANJÄLJEN MITTARI YRITYKSILLE

MIKÄ? Jyväskylän yliopiston, Sitran ja S-ryhmän yhteishankkeessa kehitetään maailman ensimmäisiin lukeutuvaa luontojalanjäljen laskentamenetelmää. Hanke kestää vuoteen 2025 ja Sitra on yksi sen rahoittajista.

MIKSI? Luonnon monimuotoisuus vähenee huolestuttavaa vauhtia, millä on vakavia seurauksia terveyteen, talouteen ja hyvinvointiin. Luontokadon pysäyttäminen onkin välttämätöntä, ja yritykset tarvitaan muutokseen mukaan. Tähän asti niillä ei ole ollut riittäviä työkaluja luontojalanjälkensä mittaamiseen.

MITEN? Jyväskylän yliopiston (JYU. Wisdomin) tutkijoiden kehittämässä laskentamenetelmässä luontojalanjäljen mittarina käytetään osuutta maailman lajeista, jotka ovat riskissä kuolla sukupuuttoon.

MITEN KÄYTÄNNÖSSÄ?

Pilottihankkeessa tutkijat arvioivat S-ryhmän luontojalanjäljen kaupparyhmän toimittamien tietojen pohjalta. Kun laskentamalli valmistuu, se on vapaasti kaikkien yritysten hyödynnettävissä.

OPIT? Vuonna 2023 julkaistu väliraportti osoittaa, että suuri osa suomalaisten kulutuksen aiheuttamista luontohaitoista syntyy Suomen ulkopuolella eri puolilla maapalloa monimutkaisten hankintaketjujen kautta.

TAUSTA? YK:n luontokokouksessa Montrealissa vuonna 2022 sovittiin uusista kansainvälisistä tavoitteista luontokadon pysäyttämiseksi.

LUE LISÄÄ:

<https://www.sitra.fi/aiheet/luonto-ja-talous/>

Sitra suomalaisten tulevaisuustalona

Sitran tapa toimia

Sitra tekee tulevaisuustyötä pääasiassa strategian mukaisten teemojen ja niihin liittyvien projektien kautta. Lisäksi työhön sisältyy jatkuvaluonteista yhteiskunnallista ennakointi- ja koulutustoimintaa.

Suomen tulevaan menestykseen tähtäävässä systeemissä kehitystyössä hyödynnämme useita lähestymistapoja ja muutoksen menetelmiä. Näitä ovat tietopohjan luominen ja jakaminen, konkreettisten ratkaisujen ja uusien toimintamallien kehittäminen ja kokeileminen sekä yhteistyön vahvistaminen yhteiskunnan eri toimijoiden kesken.

Sitran työn tulokset jaetaan avoimesti eli kaikki voivat vapaasti hyödyntää niitä. Emme peri työstämme rahaa emmekä häiritse kaupallisia markkinoita.

Valtaosa Sitran toiminnasta tapahtuu yhteistyössä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa. Kun toteutamme Sitran strategiaa ja työllemme asetettuja tavoitteita, teemme oman työmme rinnalla hankintoja ja rahoitamme muiden työtä. Nämä toteutetaan erillisinä hankkeina. Kaikki hankekulut ja tiedot kumppanuuksista julkaistaan Sitran verkkosivuilla vuosittain.

Tuemme yhteiskunnallisen työmme onnistumista kehittämällä omaa toimintaamme jatkuvasti. Hyödynsimme toimintatapojemme ja kulttuurimme kehittämisessä vuonna 2023 toteutettua tema-arviointia,

sisäisiä tarkastuksia, EU:n pilariarviointia varten tehtyä esiselvitystä, Sitran sidosryhmätutkimusta ja vuosittaista henkilöstötutkimusta.

Sitran työn tulokset jaetaan avoimesti eli kaikki voivat vapaasti hyödyntää niitä.

Myös Sitran kansainvälinen ja riippumaton asiantuntijaneeli toi omia näkemyksiään Sitran strategiaan valintoihin ja toiminnan kehittämiseen. Sijoitustoiminnan ulkoinen asiantuntijaryhmä jatkoi puolestaan sijoitustoimintamme sparraajana.

Strategia uudistus valmisteilla

Sitran ja sitralaisten osaamista vahvistava Sitra Akatemia valmisti Muutosjohtamisen koulutuskokonaisuuden, jonka suoritti valtaosa sitralaisista. Työskentely- ja johtamiskulttuurin kehittämisessä korostimme yhteisöllisyyden ja kohtaamisten merkitystä. Uudistimme henkilöstöjohtamisen prosesseja ja työkaluja. Lisäksi vahvistimme valmentavan johtamisen osaamista ja terävöitimme työyhteisöviestintää.

Edistimme Sitran strategisten teemojen tavoitteita myös omassa toiminnassamme: Kehitimme edelleen vastuullisuuteen liittyvän

toiminta- ja johtamismallin kokonaisuutta sekä panostimme DEIB-aiheisiin ja tekoälyn hyödyntämiseen.

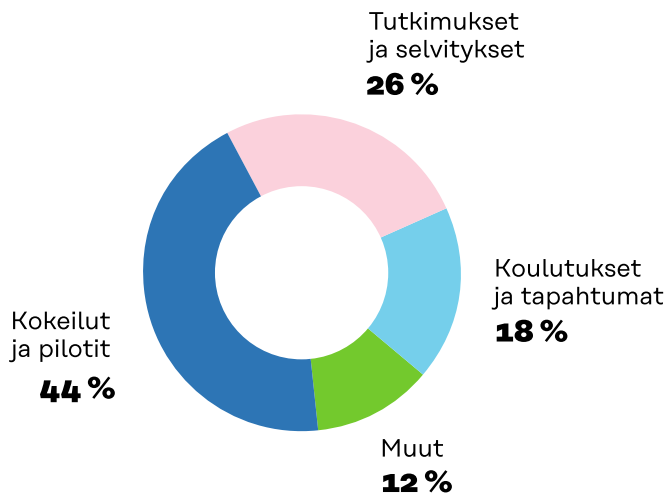
Syksyllä 2023 käynnistimme uuden yliasiamiehen johdolla Sitran strategian uudistamisen. Kansainvälisen politiikan ja talouden mannerlaatat järisevät, Suomella on suuria yhteiskunnallisia ja taloudellisia haasteita ja epävarmuus on lisääntynyt. Siksi Sitrankin on välttämätöntä tarkastella toimintamalliaan ja tavoitteitaan. Kysymys kuuluu, miten Sitra voisi parhaalla mahdollisella tavalla tukea Suomen tulevaa menestystä. Tavoitteena on, että Sitran uusi strategia valmistuu kesällä 2024. Valmistelun aikana jatkamme normaalisti nykyisen strategiamme mukaista työtä.

Vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti

Kaikki Sitran tulevaisuustyö suunnitellaan siten, että voimme todentaa sen vaikutuksia, tuloksia ja hyötyjä. Yhteiskunnalliset muutokset vaativat aikaa, joten myös Sitran työn tulokset näkyvät usein vasta vuosien päästä, kun tuottamamme tulevaisuustieto tai kehittämämme toimintamalli tai palvelu vakiintuu osaksi yhteiskuntaa ja ihmisten arkea.

Sitran arviointi nojaa kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin, normeihin ja kriteereihin. Arvioinneissa huomioidaan myös ennakkoinnin, tulevaisuusajattelun ja arviointityön synergioita. Tällainen lähestymistapa tukee strategiamme toteutusta ja auttaa meitä kirittämään yhteiskunnallisia muutoksia entistä vaikuttavammin.

Hankekulujen jakauma 2023

Vuonna 2023 valmistui laaja arviointi Sitran Kestävyysratkaisut-teemasta Gaia Consulting Oy:n ja Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen yhteistyönä. Sen painopiste oli vuosissa 2019–2022. Arviointi kattoi teeman vuonna 2022 päättyneet projektit (Ilmasto- ja luontoratkaisut, Kestävä arki ja Luontoa vahvistava kiertotalous) ja yhä jatkuvan globaalien yhteistyötoiminnan. Arvioinnin keskeinen tulos oli, että Kestävyysratkaisut-teeman sisältövalinnat olivat tarkastelujaksolla onnistuneita ja relevantteja, mutta pitkäjänteisyydessä on kehittämisen varaa.

Teeman suurimmat onnistumiset liittyivät ilmasto- ja kiertotaloustyöhön eli aiheisiin, joiden parissa Sitra on työskennellyt pitkään ja johdonmukaisesti. Arvioinnista käy ilmi, että Sitra koetaan kestävyysasioissa erittäin halutuksi yhteistyökumppaniksi ja työtämme aihepiirissä arvostetaan. Sitra on ollut

keskeinen toimija myös kestävyysaiheiden nostamisessa yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Sitran koko toiminnan kattavat ulkoiset arvioinnit tehdään viiden vuoden välein. Edellinen kokoava arviointi on vuodelta 2019, ja seuraava toteutetaan vuosina 2023–2024. Tarkastelun kohteena on Sitran strateginen asema suomalaisena tulevaisuustalona.

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin kokoaivan arvioinnin kilpailutusta ja toteutettiin siihen liittyvän sidosryhmäkyselyn ensimmäinen osa. Kyselyyn Sitran työn laadusta ja kehittämisestä vastasi 855 sidosryhmän edustajaa: 74 prosenttia vastaajista piti Sitran toimintaa Suomen tulevaisuuden rakentajana erittäin tai melko tärkeänä. 70 prosenttia katsoi, että Sitra on kehittänyt Suomen kehitystä, kasvua ja hyvinvointia edistäviä toimintamalleja. Lisäksi 86 prosenttia piti Sitran tuottamasta tiedosta laadukkaana.

74 prosenttia sidosryhmäkyselyn vastaajista piti Sitran toimintaa Suomen tulevaisuuden rakentajana erittäin tai melko tärkeänä.

TÄTÄ KEHITÄMME SITRASSA

VASTUULLISUUS ON TULEVAISUUSTYÖMME YTIMESSÄ JA YKSI SITRAN ARVOISTA

Aloitimme vastuullisuustyön yhteen kokoavan toiminta- ja johtamismallin kehittämisen. Tarkoituksena on tuoda yhteen vastuullisuuden liittyviä erilaisia käytäntöjä, joista osa on hyvinkin edistyksellisiä. Esimerkiksi Sitran sijoituksille on vahvistettu erillinen ilmastostrategia, ja työ sijoitusten luontovaikutusten huomioimiseksi on aloitettu.

Vuonna 2023 valmistelimme hiilitiekartan, jonka avulla pyrimme vähentämään Sitran hiilijalanjälkeä. Sen toteutus alkaa vuonna 2024. Lisäksi valmistelimme Sitran luontojalanjäljen laskentaa: kartoitimme parhaat menetelmät, ja rahoitimme aiheeseen liittyvää kehitystyötä muun muassa Jyväskylän yliopistossa.

Sitran vuonna 2022 toteutettu toimitilauudistus sai tunnustusta Workplace Awards 2023 -kilpailussa: voitimme kilpailun Vastuullisuus-kategorian. Toimitilojemme rakenne-, materiaali- ja kalustevalintoja ohjasivat kestävän kehityksen periaatteet. Uudistuksessa hyödynnettiin esimerkiksi kiinteistön muista tiloista poistettuja lasiseinäelementtejä.

Kartoitimme myös DEIB-asioiden päivitystarpeita sekä omassa organisaatiossamme että sidosryhmäyhteistyössä. DEIB-lyhenne muodostuu sanoista monimuotoisuus (diversity), tasa-arvo (equality), inklusio (inclusion) ja yhteenkuuluvuus (belonging).

Sitralaiset

Tulevaisuustyö on yhteistyötä, joka vaatii monia taitoja: kykyä ajatella ja kuvitella tulevaisuuksia, kykyä kääriä hihat ja tarttua toimeen sekä paloa ja innostusta rakentaa huomisen menestyvää Suomea ja innostaa sidosryhmiä työhön mukaan.

Sitra on asiantuntijaorganisaatio, jonka korkeasti koulutettujen muutoksentekijöiden moninaiset taustat ovat työn onnistumisen ehto. Sitralaisilla on perinteisesti korkea koulutusaste: vuoden 2023 lopussa 92 prosentilla oli korkeakoulututkinto ja 24 sitralaisella myös lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Keski-ikä oli noin 45 vuotta ja ikäjakauma laaja.

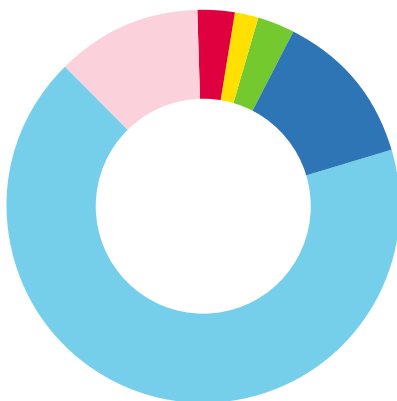
Vuoden lopussa tulevaisuustyötä tehtiin 13 projektissa tai tiimissä, joista kolmeen sisältyi EU-hanketyötä. Näiden lisäksi on yhteensä kuusi tiimiä, jotka ovat keskittyneet viestintään ja yhteistyösuhteisiin, talouteen ja hallintoon, ihmisiin ja kulttuuriin, IT:hen ja

digitaalisiin palveluihin sekä lakiasioihin. Sijoitustiimi puolestaan mahdollistaa tulevaisuustalon rahoituksen ja toiminnan vahvalla sijoitusosaamisellaan.

Vuoden aikana työhön tuli mukaan 19 uutta sitralaista ja 36 sitralaista siirtyi muualle. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kertomusvuonna oli 178 henkilötyövuotta. Sitran projekteihin rekrytoidaan aina alan parhaat osaajat, ja projektiluonteisen työn vuoksi merkittävä osa työsuhteista on määräaikaista.

Haluamme, että jokainen sitralainen voi kokea työnsä merkitykselliseksi, motivoivaksi ja hyvin johdetuksi. Näiden eteen tehdään jatkuvasti töitä. Tavoitteena on, että jokainen voi myös kasvaa ja kehittyä ammatillisesti ja vahvistaa hyvinvointiaan osana toimivaa työyhteisöä.

Sitralaisten koulutusaste (ylin suoritettu tutkinto) 31.12.2023

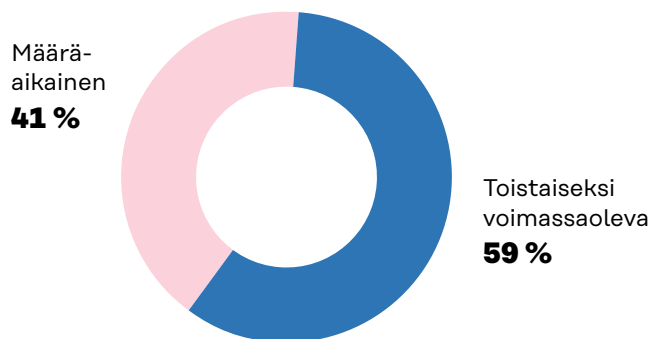

- **67 %** Ylempi korkeakoulututkinto (maister tai yamk)
- **13 %** Tohtori
- **12 %** Alempi korkeakoulututkinto (kandidaatti tai amk)
- **3 %** Ammattitutkinto tai ylioppilas
- **3 %** Opistotutkinto
- **2 %** Erikoisammattitutkinto

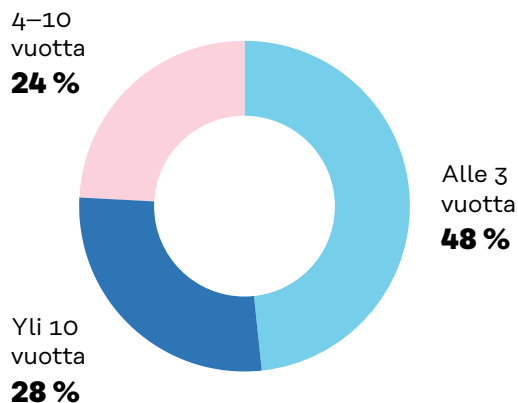

Sitralaisten muutoksentekijöiden korkea koulutusaste ja moninaiset taustat ovat ehto sille, että onnistumme työssämme.

Työsuhteiden luonne

Työsuhteiden pituus vuosissa

Sijoitukset

Sitra ei käytä verorahaa valtion budjetista, vaan tulevaisuustyömme rahoitetaan sijoitusomaisuudesta kertyvillä tuotoilla. Omaisuus pohjaa Suomen Pankilta ja eduskunnalta aikoinaan saatuun peruspääomaan, jota hoidamme vastuullisesti ja tuottoa tavoitellen.

Vuosi 2023 oli sijoittajille odotettua parempi. Alkuvuoden pankkikriisistä ja lisääntyneistä geopoliittisista jännitteistä huolimatta keskeiset osakemarkkina- ja korko-indeksit päätyivät tuntuvaan nousuun. Euroopan ja Yhdysvaltain keskuspankit kiristivät rahapolitiikkaa historiallisen nopeasti, ja loppuvuodesta inflaatioluvut kääntyivätkin selvään laskuun. Globaalin talouskasvun hidastumisesta huolimatta erityisesti Yhdysvaltojen talous oli odotuksia vahvempi. Toisaalta odotukset Kiinan talouden piristymisestä eivät toteutuneet, ja Euroopan talouskehitys oli varsin heikkoa, mikä johtui etenkin Saksan teollisuustuotannon supistumisesta.

Odotukset koronnostojen päättymisestä lisäsivät markkinoiden optimismia loppuvuodesta. Kansainvälisillä osakemarkkinoilla päädyttiin vahvoihin tuottoihin yhdysvaltalaisten teknologiayhtiöiden vetämänä. Ne kiinnostivat sijoittajia tekoälyyn liittyvien odotusten takia. Kotimaan osakemarkkinoilla tuotot jäivät indeksitasolla puolestaan hieman negatiivisiksi.

Vuoden lopussa Sitran sijoitusten markkinaarvo oli 965 miljoonaa euroa (941 milj. e 31.12.2022). Sijoitukset tuottivat vuoden aikana 5,7 prosenttia (-6,4 % vuonna 2022). Osakesalkku tuotti 6,2 prosenttia, korkosijoitukset 7,0 prosenttia ja muut sijoitukset 3,1 prosenttia. Sijoitusten viiden vuoden keskituotto oli 8,4 prosenttia.

Teimme uusia sijoitussitoumuksia kiinteistö-, infrastruktuuri-, metsä-, private debt-, private equity- ja venture capital -rahastoihin yhteensä 57 miljoonalla eurolla (noin 73 milj. e vuonna 2022). Lisäksi vaihdoimme Eurooppaan sijoittavan Handelsbankenin osakeindeksirahaston vastaavaan globaaliin rahastoon.

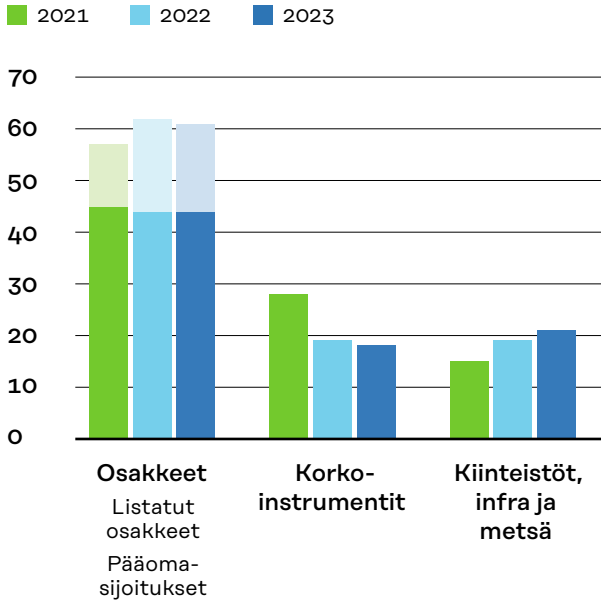
Sijoitusten vastuullisuus

Sitra sijoittaa varallisuutensa vastuullisesti ja tuottoa tavoitellen. Olemme sitoutuneet sekä YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment, PRI) että YK:n Global Compact -vastuullisuusperiaatteisiin.

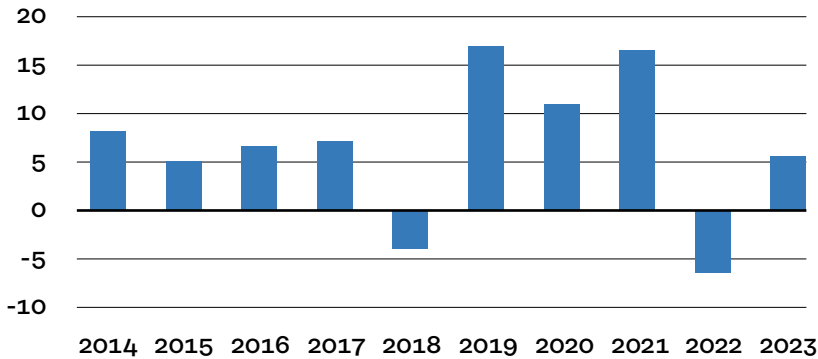
Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa Sitrassa sitä, että kaikissa sijoituspäätöksissä huomioidaan tuoton ja riskin lisäksi ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan liittyviä tekijöitä (ESG).

Ilmastonmuutoksen hillintä on yksi keskeisistä painopisteistä. Siinä tavoitteenamme on hiilineutraali sijoitussalkku vuoteen 2035 mennessä.

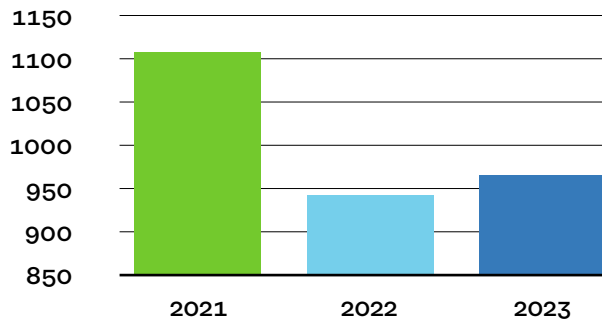
Sijoitusten allokaatio, %

Sijoitusten tuotto 2014–2023, %

Sijoitusten markkina-arvo, milj. €

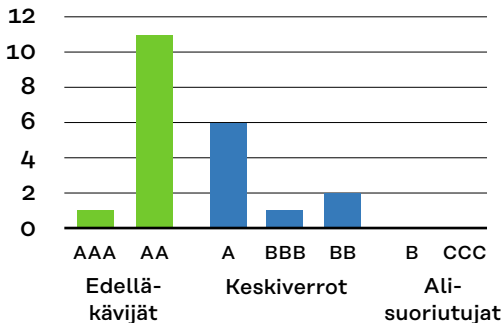
Raportoimme vastuullisen sijoittamisen käytännöistä ja toimenpiteistä vuosittain PRI:lle, joka arvioi raportit. Viimeisimmässä arvioinnissa saimme kaikista osa-alueista neljä tähteä viidestä eli tulos pysyi ennallaan.

Analyysiyhtiö MSCI arvioi Sitran tekemät rahastosijoitukset vuonna 2023. Koko salkun ESG-arvosana pysyi AA:ssa kahden edeltävän vuoden tapaan. Valtaosa salkkuun valituista rahastoista luokiteltiin edelläkävijöiksi, eikä heikoksi luokiteltuja rahastoja ollut lainkaan.

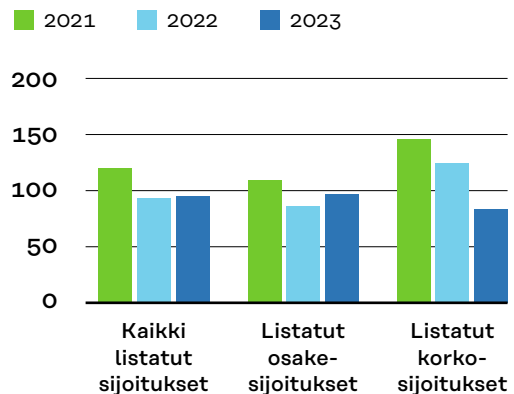
Alustavien tietojen mukaan Sitran sijoitusten hiiliriski on pysynyt ennallaan noin 90 tonnissa (CO₂e) per miljoona euroa liikevaihtoa.

Yksi Sitran vastuullisen sijoittamisen kehityskohdista on luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Ensiaskeleena liityimme kansainväliseen Nature Action 100 -aloitteen, johon sitoutuneet sijoittajat vaativat suuryrityksiltä lisää kunnianhimoa ja toimia luontokadon pysäyttämiseksi. Lisäksi olemme sitoutuneet raportoimaan Sitran luontoon liittyvistä sijoitusriskeistä ja -mahdollisuuksista nk. TNFD-suositusten (The Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) mukaisesti vuoden 2024 tilikaudesta alkaen.

Rahastojen ESG-luokitukset, kpl

Sijoitusten hiiliriski (tCO₂e/liikevaihto, milj. €)

Talous

Sitran toiminta rahoitetaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Vuonna 2023 sijoitustoiminnan tuottoja kertyi 58,1 miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan kuluja 5,1 miljoonaa euroa. Tuotot vaihtelevat voimakkaasti vuosittain riippuen sijoitusmarkkinoiden kehityksestä.

Tilikauden ylijäämä oli 21,3 miljoonaa euroa (vuoden 2022 alijäämä: 66,9 milj. e) ja taseen loppusumma 728 miljoonaa euroa (708 milj. e 31.12.2022). Sijoitusrahasto-osuudet ja muut sijoitukset on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan käypään arvoon.

Marraskuussa 2023 Sitra päätti tukea rauhanvälitysjärjestö CMI:n työtä lahjoittamalla CMI:n rauhanrahastoon kymmenen miljoonaa euroa. Lahjoitus maksetaan kahdessa erässä vuosina 2024 ja 2025.

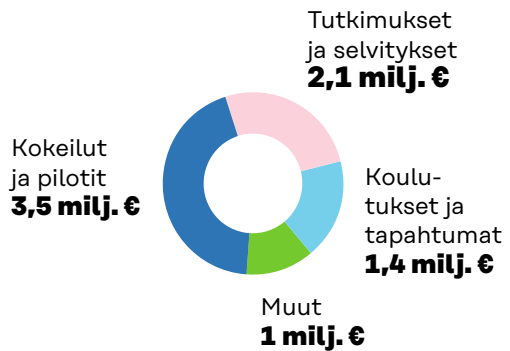
Varsinaisen toiminnan kulut

Sitran varsinaisen toiminnan budjetti vaihtelee vuosittain ja on tyypillisesti noin 30 miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 varsinaisen toiminnan kulut olivat 34,0 miljoonaa euroa. Summa sisältää 1,3 miljoonaa euroa eteenpäin maksettua EU-rahoitusta. Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut (17,4 miljoonaa euroa), muihin kuluihin sisältyvät asiantuntijapalvelut (5,2 miljoonaa euroa) ja rahoitustoiminta (3,9 miljoonaa euroa). Henkilöstökulut nousivat edellisvuodesta 0,9 miljoonaa euroa.

Hanketoiminnan nettokulut olivat yhteensä 8,0 miljoonaa euroa (8,0 milj. e vuonna 2022).

Hankekulujen jakauma 2023

EU-rahoitus ja muu ulkopuolinen rahoitus

Sitra on koordinoinut kahta EU:n osittain tai kokonaan rahoittamaa projektia vuodesta 2021 alkaen ja osallistunut yhteen EU-projektiin vuodesta 2022 alkaen. EU-rahoitusta sisältyy vuoden 2023 tuloslaskelman tuottoihin yhteensä 1,7 miljoonaa euroa. Tästä summasta EU-projektien hankekumppaneille jaettiin rahoitusta eteenpäin sopimusten mukaisesti 1,3 miljoonaa euroa. Hankekumppaneille kanavoitu rahoitus on kirjattu tuloslaskelman muihin kuluihin. Sitralle jäävän EU-rahoituksen osuus vuoden 2023 tuloksesta on 0,4 miljoonaa euroa.

EU-rahoituksen lisäksi tuloslaskelman tuottoihin sisältyy 0,4 miljoonaa euroa WCEF-tapahtumaan kohdistuvaa yhteistyökumppaneiden rahoitusta.

Hankekulut ja Sitran ostolaskut julkaitaan vuosittain Sitran verkkosivuilla.

Hallinto

Hallitus

Sitran hallitus kokoontui vuonna 2023 yhteensä 14 kertaa. Kokousten määrään vaikutti hallituksen johdolla toteutettu yliasiamiehen valintaprosessi.

Hallituksen jäsenet olivat vuoden lopussa alivaltiosihteeri **Susanna Huovinen** (varapuheenjohtaja), presidentti **Tarja Halonen**, rehtori **Keijo Hämäläinen**, DI, VTM **Jorma Ollila** ja alivaltiosihteeri **Petri Peltonen**. Hallituksen sihteerinä toimi Sitran va. lakiasiainjohtaja **Ruija Rantala-Saajo**. Kansliapäällikkö **Anita Lehikoinen** jättäytyi 5.9.2023 pois hallituksesta ja sen puheenjohtajan tehtävästä.

Hallituksen tarkastusvaliokunta kokoontui kolme kertaa. Sen jäsenet olivat Susanna Huovinen (puheenjohtaja), Keijo Hämäläinen ja Petri Peltonen.

Joulukuussa Sitralle nimitettiin uusi hallitus toimikaudeksi 2024–2025. Hallituksen jäsenet ovat 1.1.2024 alkaen DI, VTM **Jorma Ollila** (puheenjohtaja), alivaltiosihteeri **Susanna Huovinen** (varapuheenjohtaja), presidentti **Tarja Halonen**, rehtori **Keijo Hämäläinen**, kansliapäällikkö **Timo Jaatinen**, kansliapäällikkö **Minna Kivimäki** ja toimitusjohtaja, KTM **Inka Mero**.

Hallitus valmistelee ja esittää hallintoneuvoston päätettäväksi tulevat asiat ja vastaa rahaston yleisestä johdosta.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston kokoonpano muuttui eduskuntavaalien jälkeen kesäkuussa (28.6.2023).

Alkuvuodesta hallintoneuvoston jäsenet olivat kansanedustajat **Tarja Filatov** (sd.) (puheenjohtaja), **Riikka Purra** (ps.) (varapuheenjohtaja), **Maria Guzenina** (sd.), **Janne Heikkinen** (kok.), **Eveliina Heinäluoma** (sd.), **Katja Hänninen** (vas.), **Markus Lohi** (kesk.), **Veijo Niemi** (ps.), **Pirkka-Pekka Petelius** (vihr.), **Joakim Strand** (r.), **Sari Tanus** (kd.), **Anu Vehviläinen** (kesk.) ja **Anne-Mari Virolainen** (kok.).

Vuoden lopulla hallintoneuvoston jäsenet olivat kansanedustajat **Mika Lintilä** (kesk.) (puheenjohtaja), **Mika Kari** (sd.) (varapuheenjohtaja), **Janne Jukkola** (kok.), **Pihla Keto-Huovinen** (kok.), **Pekka Toveri** (kok.), **Laura Huhtasaari** (ps.), **Ari Koponen** (ps.), **Veijo Niemi** (ps.), **Saku Nikkanen** (sd.), **Annika Saarikko** (kesk.), **Oras Tynkkynen** (vihr.), **Mai Kivelä** (vas.), **Joakim Strand** (r.) ja **Peter Östman** (kd.)

Hallintoneuvoston sihteerinä toimi Sitran vanhempi neuvonantaja **Jorma Jaalivaara** (OTK, VT, LL.M.).

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa Sitran hallintoa ja päättää toiminnan periaatteista.

Yliasiemies

1.8.2023 Sitran yliasiemiehenä aloitti **Atte Jääskeläinen** (KTT, OTK, VT). Alkuvuoden ajan tehtävää hoiti hänen edeltäjänsä **Jyrki Katainen**.

Sitran yliasiemiehen tehtävänä on johtaa Sitran toimintaa tehokkaasti ja tuloksellisesti.

Tilintarkastajat

Vuoden 2023 lopussa Sitran tilintarkastajina toimivat seuraavat eduskunnan valitsemat henkilöt: puheenjohtaja **Markku Eestilä** (kok.) (varajäsenenään **Milla Lahdenperä**, kok.), **Sami Savio** (ps.), **Tuula Haatainen** (sd.) (varajäsenenään **Eemeli Peltonen**, sd.), KHT, JHT **Tiina Lind** (varajäsenenään KHT, JHT **Eeva Koivula**) ja KHT **Juha Kerimaa** (varajäsenenään KHT **Emma Lukkarinen**). Tilintarkastajien sihteerinä toimi KHT Juha Kerimaa.

Sitran avustavana tilintarkastajana toimi BDO Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Tiina Lind.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Sitran sisäistä hallintoa sekä valvontajärjestelmää. Se tukee toimivaa johtoa tavoitteiden saavuttamisessa antamalla suosituksia toimintatapojen kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus arvioi myös Sitran valvonta, johtamis- ja hallinto-prosessien sekä riskienhallinnan

tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä hyvän hallintotavan toteutumista.

Sitran sisäisen tarkastuksen käytännön toteutuksesta vastasi hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti kilpailutettu ja ulkoistettu toimija KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana heiltä toimi CIA, CCSA, CRMA **Harri Leppiniemi**.

Vuoden 2023 aikana tarkastuksen kohteena olivat Sitran kokonaisturvallisuuden hallinta sekä toiminnan jatkuvuuden hallinta.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa Sitran sisäistä valvontaa ja hyvää hallintotapaa. Sen avulla tuetaan tavoitteiden saavuttamista, turvataan toiminnan jatkuvuutta, häiriöttömyyttä ja turvallisuutta sekä rahaston toimintaedellytysten säilymistä.

Riskienhallinnan tavoitteet, vastuut ja roolit sekä se, miten riskejä Sitrassa tunnistetaan, arvioidaan ja seurataan, on määritelty hallituksen vahvistamissa riskienhallinnan periaatteissa. Riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin.

Riskienhallinnan tilanteesta raportoidaan Sitran johtoryhmälle ja hallitukselle. Sitran hallitus, tarkastusvaliokunta ja ylin johto valvovat sisäisen tarkastuksen avustamana, että riskienhallintaa toteutetaan sovittujen periaatteiden ja tehtyjen päätösten mukaisesti.

TILIN- PÄÄTÖS

VUODELTA 2023

Tuloslaskelma	44
Tase	45
Rahoituslaskelma	46
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	47
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	48
Hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	57
Tilintarkastuskertomus	58

TULOSLASKELMA

EUR		Toteutunut 2023	Toteutunut 2022
Varsinainen toiminta			
Tuotot	1	2 355 758,39	1 867 982,14
Kulut			
Henkilöstökulut	2	-17 415 493,53	-16 522 415,47
Poistot		-5 515,20	0,00
Muut kulut	3	-16 561 748,01	-81 251 756,19
		-33 982 756,74	-97 774 171,66
Tuotto-/kulujäämä		-31 626 998,35	-95 906 189,52
Sijoitustoiminta			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	58 092 896,29	40 605 670,34
Sijoitustoiminnan kulut	5	-5 120 301,05	-11 597 362,45
		52 972 595,24	29 008 307,89
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		21 345 596,89	-66 897 881,63

TASE

EUR		Toteutunut 2023	Toteutunut 2022
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
	Aineelliset hyödykkeet	6 146 084,83	123 209,95
	Sijoitukset	7 720 634 403,19	696 728 021,88
	Pysyvät vastaavat yhteensä	720 780 488,02	696 851 231,83
Vaihtuvat vastaavat			
	Lyhytaikaiset saamiset	8 1 675 681,59	2 271 024,04
	Rahat ja pankkisaamiset	5 444 799,75	8 562 587,07
	Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 120 481,34	10 833 611,11
Vastaavaa yhteensä		727 900 969,36	707 684 842,94
Vastattavaa			
Oma pääoma			
	Peruspääoma	235 463 097,04	235 463 097,04
	Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	463 925 284,66	530 823 166,29
	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	21 345 596,89	-66 897 881,63
	Oma pääoma yhteensä	720 733 978,59	699 388 381,70
Vieras pääoma			
	Lyhytaikainen vieras pääoma	9 7 166 990,77	8 296 461,24
	Vieras pääoma yhteensä	7 166 990,77	8 296 461,24
Vastattavaa yhteensä		727 900 969,36	707 684 842,94

RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-31 626 998	-95 906 190
Varsinaiseen toimintaan liittyvät saatavat 31.12.	-625 900	507 059
Varsinaiseen toimintaan liittyvät saatavat 1.1.	507 059	254 413
Varsinaiseen toimintaan liittyvät velat 31.12.	7 116 808	7 200 814
Varsinaiseen toimintaan liittyvät velat 1.1.	-7 200 814	-5 632 922
Varsinaisen toiminnan poistot	-5 515	0
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-31 835 360	-93 576 825
Toiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-31 835 360	-93 576 825
Toiminnan rahavirta (A)	-31 835 360	-93 576 825
Investointien rahavirta		
Investointeihin liittyvät saatavat 31.12.	-1 049 782	-1 763 965
Investointeihin liittyvät saatavat 1.1.	1 763 965	1 028 246
Investointeihin liittyvät velat 31.12.	50 183	1 095 648
Investointeihin liittyvät velat 1.1.	-1 095 648	-104 000
Investoinnit sijoitusomaisuuteen	-113 088 143	-70 954 060
Sijoitusten myynnit, pääomarahastojen tuotot ja palautukset	138 594 541	165 886 987
Osingot	2 381 222	2 475 834
Muut tuotot	1 723 812	199 492
Omaisuuksien hoitopalkkiot	-562 578	-392 791
Investointien rahavirta (B)	28 717 573	97 471 390
Rahavarojen muutos (A + B) lisäys (+) / vähennys (-)	-3 117 788	3 894 565
Rahavarat 1.1.	8 562 587	4 668 022
Rahavarat 31.12.	5 444 800	8 562 587
	3 117 787	-3 894 565

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöksen esittäminen

Laki Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta 14 §: Rahaston kirjanpidossa noudatetaan kirjanpitolain (1336/1997) säännöksiä.

Vuoden 2023 tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja -asetuksen mukaisesti.

Rahaston tilikautena on kalenterivuosi.

Tuloslaskelman esittämismuotona käytetään aatteellisen yhteisön ja säätiön tuloslaskelmakaavaa, joka laaditaan KPA 1:3 §:n kaavan mukaan. Taseen esitysmuotona on ns. lyhennetty tase.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet Eläkemenot

Rahaston henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa vakuutusyhtiöissä. Eläkekulut on kirjattu tilinpäätökseen suoriteperusteisesti. Rahastolla on käytössä vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus, joka sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen sekä kuolemantapakorvauksen. Eläkeikä on 65 vuotta ja eläke määräytyy kerittyneen vakuutussäästön perusteella, joka oli vuonna 2023 kolme prosenttia henkilön vuoden 2023 TyEL-ansiosta.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Sijoitusrahasto-osuudet ja muut sijoitukset on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Sijoitusrahasto-osuuksien ja sijoitussidonnaisten vakuutusten käypä arvo on rahastoyhtiön ilmoittama osuuden arvo (NAV = Net asset value). Suoran kiinteistösjoitukseen käyvästä arvosta on tehty arvio kiinteistösjoitukseen kassavirtoihin perustuen.

Kohdeyrityksiin ja pääomarahastoihin tehdyt pääomasijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alhaisempaan sisäisen arvonnäärityksen arvoon. Sisäinen arvonnääritys perustuu kohdeyritysten ja pääomarahastojen omiin raportteihin ja Sitran näkemykseen niiden tulevasta kehityksestä ja kassavirroista.

Muut pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Taseeseen merkittävien pysyvien vastaavien hankintaraja on kymmenen tuhatta euroa.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman ja taseen erien sisällöstä.

Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan ja taseeseen.

1 Tuotot

1 000 EUR	2023	2022
Julkaisu- ja rojaltituotot	0	0
Ulkopuoliset hankerahoitustuotot	918	1 016
Edelleen jaetut ulkopuoliset rahoitustuotot	1 251	619
Muut tuotot	186	233
Yhteensä	2 356	1 868

Rahoitustuotot sisältävät 1,3 miljoonaa euroa Sitran kautta edelleen jaettua EU-projekti-rahoitusta (0,6 milj. vuonna 2022). Sitra vastaa projektin koordinaattorina osallistujille maksettavien summien oikeellisuudesta sekä tarvittaessa liिकासuorituksen palauttamisesta EU:lle.

2 Henkilöstökulut

1 000 EUR	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-14 106	-13 520
Eläkekulut	-2 740	-2 511
Muut henkilösivukulut	-569	-491
Yhteensä	-17 415	-16 522

Henkilöstökuluihin sisältyy vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus 423 tuhatta euroa.

Henkilöstökuluihin sisältyvät johdon palkat ja palkkiot.

1 000 EUR	2023	2022
Hallintoneuvosto	-106	-104
Hallitus	-57	-54
Yliasiames	-281	-246
Yhteensä	-444	-405

Vuoden 2023 henkilöstökuluihin sisältyvät ulkopuolisille asiantuntijoille palkkiona maksetut korvaukset (158 tuhatta euroa). Ulkopuolisia asiantuntijoita ei ole laskettu mukaan henkilöstön lukumäärään.

Henkilökunnan lukumäärä tilikauden päättyessä oli 185 henkilöä (192 henkilöä vuonna 2022).

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden 2023 aikana oli 178 (177 vuonna 2022).

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

3 Muut kulut

1 000 EUR	2023	2022
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-199	-137
Henkilöstöpalvelut	-1 062	-919
Tilavuokrat ja muut tilakulut	-1 946	-1 693
ICT-laitteet ja kulut	-995	-840
Matkakulut	-690	-522
Edustuskulut	-114	-81
Asiantuntijapalvelut	-5 239	-4 382
Muut toimintakulut	-2 383	-68 334
Rahoitustoiminta	-3 933	-4 344
Yhteensä	-16 562	-81 252

Muut toimintakulut sisältävät 1,3 miljoonaa euroa Sitran kautta edelleen jaettua EU-projekti-rahoitusta (0,6 milj. vuonna 2022).

TUOTOT, KULUT JA NIIDEN EROTUS (=JÄÄMÄ) TOIMINNOITTAIN

	2023	2022
Kestävyysratkaisut		
Teemataso	-1 653	-816
Globaali yhteistyö, Kestävyysratkaisut	-1 582	-1 126
Luonto ja arki	-1 172	-603
Luonto ja talous	-1 351	-471
PSLifestyle	-250	-291
Päättyneet projektit	-124	-2 928
Yhteensä	-6 132	-6 236
Reilu datatalous		
Teemataso	-1 271	-1 252
Data ja kilpailukyky	-2 827	-2 060
Gaia-X Suomi	-1 007	-647
Terveysdata 2030	-1 590	-1 571
Terveyttä datasta	-157	0
Päättyneet projektit	0	-123
Yhteensä	-6 851	-5 653
Demokratia ja osallisuus		
Teemataso	-712	-723
Digitaalinen valta ja demokratia	-1 243	-589
Uudet vaikuttamisen tavat	-1 505	-1 088
Uudistuva päätöksenteko	-737	-704
Yhteensä	-4 197	-3 104

	2023	2022
Ennakointi ja yhteiskunnallinen koulutus		
Toimintotaso	-908	-650
Ennakointi	-1 225	-395
Koulutus	-1 059	-748
Strategia	-374	-36
Talouden tulevaisuus	-253	-598
Tulevaisuuslaboratorio	-881	-858
Päättyneet	-99	-2 061
Yhteensä	-4 800	-5 347
Uudistumiskyky		
Teemataso	0	-93
Päättyneet projektit	73	-2
Yhteensä	73	-95
Johto	-1 062	-67 918
Lakiasiat	-406	-409
Viestintä ja yhteistyösuhteet	-1 254	-1 142
Ihmiset ja kulttuuri	-1 091	-917
IT ja digitaaliset palvelut	-1 352	-985
Talous- ja hallintopalvelut	-2 836	-1 117
Yhteiset palvelut	0	-1 601
Kehityssalkku	-544	-95
Sijoitus	-1 175	-1 288
Yhteensä	-31 627	-95 906

4 Sijoitustoiminnan tuotot

1 000 EUR	2023	2022
Myyntivoitot	30 585	12 108
Korkotuotot	1 562	44
Osinkotuotot	2 381	2 476
Rahastosijoitusten tuotot	16 612	22 137
Muut tuotot	612	156
Arvonpalautukset	6 341	3 685
Yhteensä	58 093	40 606

5 Sijoitustoiminnan kulut

1 000 EUR	2023	2022
Myyntitappiot	-720	-781
Omaisuu denhoitopalkkiot	-563	-393
Muut kulut	0	-1
Arvon alennukset	-3 838	-10 422
Yhteensä	-5 120	-11 597

6 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyviin vastaaviin kuuluvien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistoajat:

Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5 vuotta
Toimitilojen perusparannukset	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5 vuotta
ICT-laitteet	tasapoisto	3 vuotta

Tilikauden aikana on tehty käyttöomaisuushankintoja 10 tuhannella eurolla (ei hankintoja vuonna 2022).

	Kirjanpitoarvo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2023
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	0	28	0	6	22
Käyttöomaisuusosakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	123	2	0	0	124
Yhteensä	123	29	0	6	146

7 Sijoitukset

1 000 EUR	2023	2022
7.1 Sijoitusrahasto-osuudet	498 099	503 512
7.2 Pääomarahasto-osuudet	182 991	160 884
7.3 Muut sijoitukset	36 510	30 041
7.4 Sijoitukset kohdeyrityksiin	2 981	2 237
7.5 Omistukset muissa yhtiöissä	54	54
	720 634	696 728

7.1 SIJOITUSRAHASTO-OSUUDET

Sijoitusrahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Osakerahastot			
C Worldwide Emerging Markets	Luxemburg	13 205	13 205
Danske Invest Suomiosake IK	Suomi	35 690	49 730
Eveli Suomi Select B	Suomi	27 058	33 018
Fondita Global Megatrends B	Suomi	17 582	39 485
Handelsbanken Global Index Criteria	Ruotsi	26 044	27 723
Impax Environmental Markets Euro C Acc	Irlanti	21 317	49 984
JP Morgan Global Growth Fund X EUR	Luxemburg	23 644	42 388
JPM Emerging Markets Equity Fund I EUR	Luxemburg	28 570	36 072
OP-Suomi A	Suomi	39 116	53 560
Schroder ISF Global Sustainable Growth	Luxemburg	47 024	58 366
SEB European Equity Small Caps	Luxemburg	20 124	20 644
Korkorahastot			
Aktia Emerging Market Bond+ D	Suomi	13 059	14 807
Bluebay Investment Grade ESG Bond Fund	Luxemburg	5 470	5 695
Danske Invest Emerging Markets Debt K	Suomi	4 221	4 221
Danske Invest Yhteisökorko K	Suomi	28 755	29 902
Eveli European High Yield B	Suomi	14 073	18 231
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	Suomi	25 058	25 506
OP-Euro A	Suomi	11 706	11 967
SEB Global High Yield B	Luxemburg	13 717	17 495
SEB Microfinance Fund V	Luxemburg	55	55
SEB Microfinance Fund VII	Luxemburg	4 946	4 946
Muut noteeratut sijoitukset			
BNP Paribas Fund III NV- Global Property Securities Fund	Alankomaat	9 529	9 529
Dasos Kestävä Metsä ja Puu III			
Erikoissijoitusrahasto (DFFIII)	Suomi	4 818	5 567
eQ Yhteiskuntakiinteistöt 1 T	Suomi	18 478	18 478
Erikoissijoitusrahasto eQ Asunnot II	Suomi	3 320	3 320
Erikoissijoitusrahasto eQ PE XV US Feeder	Suomi	357	357
Special Investment Fund eQ PE XI US LP	Suomi	7 109	8 108
UB Global REIT K	Suomi	13 673	15 836
UB Metsä I	Suomi	8 000	9 715
Ålandsbanken Asuntorahasto			
Erikoissijoitusrahasto C	Suomi	12 381	12 381
		498 099	640 289

7.2 PÄÄOMARAHASTO-OSUUDET

Pääomarahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Pääomarahastot			
Ardian ASF IX	Ranska	1 133	766
Ardian Co-Investment Fund V	Ranska	4 485	7 032
Baltic Investment Fund III L.P.	Jersey	0	18
Bocap SME Achievers Fund II Ky	Suomi	8	664
Bocap SME Achievers Fund III Ky	Suomi	1 650	1 435
Boston Millennia Partners II L.P.	Delaware, USA	0	88
Bridgepoint Europe V	Englanti	835	2 604
Bridgepoint Europe VI	Englanti	4 452	7 211
Bridgepoint Europe VII	Englanti	0	214
CapMan Buyout X	Suomi	448	864
CapMan Buyout XI	Luxemburg	3 911	4 241
Capricorn Cleantech Fund	Belgia	0	91
Chrysalix Energy III Ltd	Delaware, USA	956	3 145
Circularity European Growth Fund I LP	Englanti	1 648	2 406
Environmental Technologies Fund 3 LP	Englanti	2 961	3 013
Epiqus Kotouttaminen I Ky	Suomi	432	496
EQT Mid Market Asia III Fund	Skotlanti	3 717	3 860
Evolver Fund I Ky	Suomi	1 128	2 094
FIM Lapset ja nuoret I Ky	Suomi	895	791
FIM Työllistäminen I Ky	Suomi	484	597
Folmer Equity Fund I Ky	Suomi	0	755
Gilde Healthcare Venture & Growth VI	Alankomaat	100	100
H.I.G. Advantage Buyout Fund	Delaware, USA	4 282	5 172
Hamilton Lane Club Fund IV	Luxemburg	5 295	6 554
Hamilton Lane Venture Capital Club Fund I	Luxemburg	1 401	1 439
HarbourVest Partners Co-Investment Fund V L.P.	Skotlanti	4 904	7 570
HarbourVest Partners Co-Investment Fund VI L.P.	Luxemburg	4 693	4 594
HealthCap VIII, L.P.	Delaware, USA	1 530	1 587
Inventure Fund II Ky	Suomi	3	1 503
Inventure Fund III Ky	Suomi	3 300	4 149
Inventure Fund IV Ky	Suomi	1 141	947
Korona Fund III Ky	Suomi	16	1 691
Korona Fund IV Ky	Suomi	1 744	1 421
Life Sciences Partners 6 C.V.	Alankomaat	1 876	2 014
Life Sciences Partners 7	Alankomaat	1 008	803
Lifeline Ventures Fund I Ky	Suomi	1 209	17 509
Lifeline Ventures Fund III Ky	Suomi	2 378	11 822
Lifeline Ventures Fund IV Ky	Suomi	3 365	4 228
Lifeline Ventures Fund V Ky	Suomi	611	554
MB Equity Fund V Ky	Suomi	70	2 438
Nordia Rahasto Oy	Suomi	834	1 979
Power Fund III Ky	Suomi	2 049	4 527
RG Growth Fund L.P. (ent. CapMan Russia Fund L.P.)	Guernsey	384	483
Sentica Buyout IV Ky	Suomi	292	3 001
SET Fund II C.V.	Alankomaat	159	327

Pääomarahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
SET Fund III C.V.	Alankomaat	1 668	2 111
Social Impact Accelerator	Luxemburg	474	582
Spintop Investment Partners II AB	Ruotsi	300	778
Spintop Investment Partners III AB	Ruotsi	1 835	1 784
Standout Capital I AB	Ruotsi	249	306
Standout Capital II AB	Ruotsi	1 199	1 184
Vaaka Partners Buyout Fund II Ky	Suomi	10	3 316
Vaaka Partners Buyout Fund IV Ky	Suomi	1 591	1 213
Vendep Capital Fund II Ky	Suomi	1 511	2 349
Ventech Capital V SLP	Ranska	4 399	6 656
Ventech Capital VI	Ranska	150	121
Verdane Capital IX (E) AB	Ruotsi	1 706	1 700
Verdane Capital VIII K/S	Tanska	889	2 196
VisionPlus Fund I Ky	Suomi	1 615	1 817
Kiinteistörahastot			
Campbell Global Forest & Climate Solutions Fund II	Luxemburg	5 000	5 293
Capman Nordic Real Estate FCP-SIF	Luxemburg	10	653
CapMan Nordic Real Estate Fund III	Luxemburg	3 461	3 536
Capman Nordic Real Estate II FCP-RAIF	Luxemburg	2 416	3 949
Dasos Timberland Fund II	Luxemburg	6 863	10 290
DEAS Property Fund Finland I Ky	Suomi	8 205	8 575
European Opportunistic Property Fund V	Luxemburg	1 117	284
EVLI Healthcare I Ky	Suomi	3 196	5 151
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	Suomi	2 669	3 995
KKR Real Estate Partners Europe II (EUR) SCSp	Luxemburg	5 805	5 828
KKR Real Estate Partners Europe III (EUR) SCSp	Luxemburg	0	0
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	Suomi	1 695	2 115
Northern Horizon Nordic Aged Care SCSp SICAV-SIF	Luxemburg	5 352	6 507
OP Toimitilakiinteistö Ky	Suomi	2 923	3 037
Real Estate Debt and Secondaries Ky	Suomi	213	213
Infrastrukturirahastot			
BlackRock Global Infrastructure Solutions 3	Luxemburg	7 505	11 772
CapMan Nordic Infrastructure I	Luxemburg	4 567	6 246
Capman Nordic Infrastructure II	Luxemburg	429	260
FLAVEO III Energy SCS, SICAV-RAIF	Luxemburg	7 398	9 658
Global Renewable Power Fund III	Luxemburg	6 390	7 040
Impax New Energy Investors III LP	Englanti	3 377	5 072
Impax New Energy Investors IV	Luxemburg	4 215	4 263
Lainapääomarahastot			
Armada Fund V	Suomi	3 580	3 801
Armada Fund VI Ky	Suomi	0	0
Bridgepoint Direct Lending II Unlevered SCSp	Luxemburg	3 410	4 143
Direct Lending Fund III	Luxemburg	3 782	4 183
NegaWatt Energiategohkuusrahaisto 2 Ky	Suomi	30	21
		182 991	270 800

7.3 MUUT SIJOITUKSET

	Kotipaikka	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Sijoitussidonnaiset vakuutukset			
Mandatum Life kapitalisaatiosopimus	Suomi		
Mandatum AM Private Debt II E	Suomi		6 871
Mandatum AM Private Debt III E	Suomi		7 899
Mandatum AM Private Debt IV	Suomi		5 113
Mandatum AM Private Debt V	Suomi		4 668
Mandatum AM Private Debt VI E2	Suomi		1 468
Mandatum AM Direct Lending 2022 A	Suomi		5 171
Mandatum AM Kansainväliset Kiinteistöt III E	Suomi		4 010
		30 073	35 200
OP Henkivakuutus kapitalisaatiosopimus	Suomi		
Infrastruktuuri-sijoituskori	Suomi		12 573
LeaseGreen Group Oy 10% 30.3.2026	Suomi		83
LeaseGreen Group Oy 8% 30.6.2028	Suomi		41
LeaseGreen Finance Oy 8% 30.6.2028	Suomi		167
Käteinen	Suomi		207
		5 117	13 072
Kiinteistösjoitukset			
Erottajan pysäköintilaitos Oy	Suomi	1 320	2 617
		36 510	50 889

7.4 SIJOITUKSET KOHDEYRITYKSIIN

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset	Omistus	Sijoitus
AW-Energy Oy	1 %	4 039
Kuntien Tiera Oy	0 %	3 600
MediXine Ltd	9 %	1 126
Naava Group Oy	2 %	623
Vivoxid Oy	38 %	5 243
Yhteensä		14 631
Sijoitukset kohdeyrityksiin yhteensä		14 631
Kumulatiivinen arvomuutos		-11 649
Kirjanpitoarvo		2 981

Pääomarahastosijoitusten käyvän arvon pohjana on viimeisin rahaston ilmoittama NAV-arvo korjattuna arvonalaskentapäivän ja tilinpäätöspäivän välisillä kassavirroilla. Kirjanpitoarvo voi olla käypää arvoa korkeampi, jos Sitran näkemyksen mukaan tässä vaiheessa ei ole perustetta tehdä arvonalennusta (esim. pääomarahasto on uusi ja NAV-arvo on sen vuoksi alhainen).

7.5 OMISTUKSET MUISSA YHTIÖISSÄ

1 000 EUR		Sijoitus	Arvonmuutos	Kirjanpitoarvo
Nimi	Sitra Management Oy	215	-161	54
Kotipaikka	Suomi			
Omistus	100 %			
Oma pääoma	43			
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-4			

Sitra Management Oy:n viimeisin vahvistettu tilinpäätös on vuodelta 2022. Sitra Management Oy:n taseessa olevien salkkuyritysten purkamisen myötä Sitra Management Oy asetettiin selvitystilaan 16.6.2023.

8 Lyhytaikaiset saamiset

	2023	2022
Myyntisaamiset	0	33
Lyhytaikaiset sijoitukset	379	451
Muut saamiset	729	1 322
Siirtosaamiset	568	465
Yhteensä	1676	2271

9 Lyhytaikainen vieras pääoma

	2023	2022
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	1 595	2 189
Muut velat	454	1 474
Siirtovelat	5 118	4 633
Yhteensä	7 167	8 296

10 Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Erääntyvät 2024	Vastuut yhteensä
Rahastositoumukset		122 069
Rahoitussopimusmaksut	854	2 241
Sijoitussidonnaiset vakuutusmaksut		49 978
Vuokravastuut	1 515	1 887
Yhteensä		176 175

Sitran hallintoneuvosto päätti kokouksessaan 14.11.2023 tukea CMI - Martti Ahtisaari Peace Foundation -säätiön työtä ja tehdä 10 miljoonan euron lahjoituksen pitkäjänteiseen rauhantyöhön. Lahjoitus maksetaan Valtiokonttorin kautta kahdessa erässä, ensimmäinen vuonna 2024 ja toinen vuonna 2025.

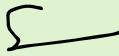
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 21 345 596,89 euroa siirretään edellisten kausien yli-/alijäämätilille.

Helsingissä 5. päivänä maaliskuuta 2024

Jorma Ollila

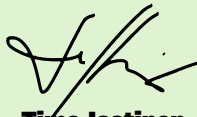
Susanna Huovinen

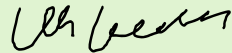
Tarja Halonen

Keijo Härmäläinen

Timo Jaatinen

Minna Kivimäki

Inka Mero

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvostolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Olemme tilintarkastaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttävät lakisäänteiset vaatimukset. Hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tarkastuksessa

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä. Noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä ja siitä, onko hallitus syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Suomen itsenäisyyden juhlarahastoa kohtaan, taikka rikkonut rahastoa koskevaa lainsäädäntöä. Hallinnon osalta on selvitetty hallituksen ja yliasiamiehen toiminnan lainmukaisuutta.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on Suomen itsenäisyyden juhlarahastossa merkityksellistä oikean ja riittävän kuvan antavan tilinpäätöksen laatimisen kannalta.

Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon Suomen itsenäisyyden juhlarahasto sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös tilinpäätösperusteiden noudattamisen, sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

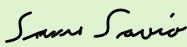

Lausunto tilinpäätöksestä

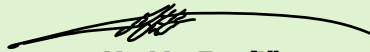
Lausuntonamme esitämme, että:

- tilinpäätös antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikean ja riittävän kuvan rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen tiedot ovat yhdenmukaisia tilinpäätöksen tuloslaskelmassa, taseessa ja niiden liitetiedoissa esitettyjen tietojen kanssa.
- tilinpäätös voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja yliasiamiehelle tarkastamaltamme tilikaudelta.
- puollamme tilikauden tuloksen käsittelyä hallituksen toimintakertomuksessa esittämällä tavalla.

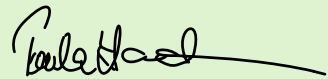
Helsingissä 12. päivänä maaliskuuta 2024

Sami Savio

Markku Eestilä

Tuula Haatainen

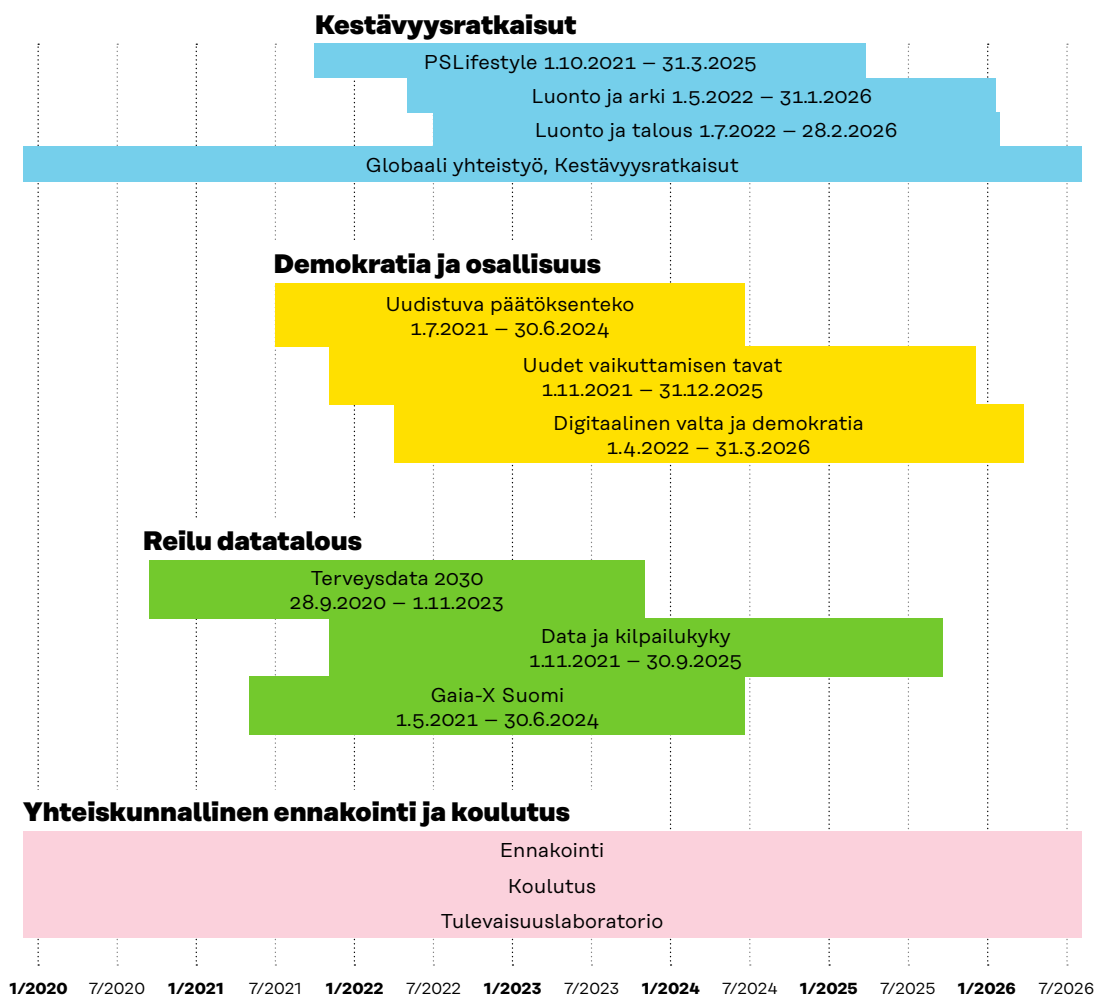

**Juhana Kerimaa,
KHT**

**Tiina Lind,
KHT, JHT**

SITRAN PROJEKTIT JA JATKUVA TULEVAISUUSTYÖ

LIITE 2.

SITRAN JULKAISUT AIHEITTAIN VUONNA 2023

- **1+4 strategista valintaa Suomelle (uud.)**. Laura Halenius, Tuuli Hietaniemi, Katri Vataja, Anna Välimaa, Topias Dean, Samuli Laita, Elina Ravantti ja Laura Seppälä. Työpaperi.
- **Tehtävänä tulevaisuus: Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.**
- **Sitran vastuullisen sijoittamisen katsaus 2022.** Marja Karttunen ja Juuso Janhonen.

Yhteiskunnallinen ennakointi ja koulutus

- **Sitran Kestävyyssratkaisut-teeman arviointi: Osa I: Vaikutusten arviointi ja ennakointia hyödyntävät johtopäätökset.** Mari Hjelt, Matleena Moisio, Minna Jyrälä, Jasmin Järvinen, Tuuli Saukkonen, Susanna Sepponen, Mikko Halonen, Sanna Ahvenharju ja Ville Lauttamäki (Gaia Consulting Oy). Arviointiraportti.
- **Evaluation of Sitra's Sustainability solutions theme: Part II: Insights for possible future priorities.** Mari Hjelt, Sanna Ahvenharju, Ville Lauttamäki, Jasmin Järvinen, Matleena Moisio, Minna Jyrälä ja Tuuli Saukkonen (Gaia Consulting Oy). Evaluation.
- **EU kriisin aikakaudella: Unionin tulevaisuuden suuntaa etsimässä.** Timo Miettinen. Muistio.
- **Megatrendit 2023: Ymmärrystä yllätysten aikaan.** Mikko Dufva ja Sanna Rekola. Sitran selvityksiä 224.
- **Megatrendikortit 2023.**
- **Megatrendikortit selkokielellä.**
- **Digitaaliset Hyvät kortit.**
- **Haastelähtöisen innovaatiopolitiikan käytännöt: Haasteen määrittely, toimeenpano, arviointi ja rahoitus.** Ville Takala, Caroline Sundgren, Emma Nordbäck ja Martin Fougère. Työpaperi.
- **Tulevaisuusbarometri 2023: Suomalaisten tulevaisuususkoyllätysten ajassa.** Jenna Lähdemäki-Pekkinen, Sanna Rekola, Anna Wartiovaara ja Rose Thompson-Coon. Sitran selvityksiä 231.
- **Kohti uusintavaa taloutta: Tavoitteena luonnon ja ihmisten elinvoima.** Eeva Hellström. Sitran selvityksiä 235.
- **Mitä trendiraportit kertovat talouden suunnasta?** Ines Gullichsen ja Eeva Hellström.

Demokratia ja osallisuus

- **Demokraattisten kohtaamisten käsikirja: Osallisuudesta vaikuttavuutta julkisiin palveluihin.** Kai Alhanen ja Elina Henttonen. Sitran selvityksiä 223.
- **Miten lakien laatimista tulisi johtaa? Datan hyödyt säädösjohtamisessa.** Anssi Keinänen ja Niko Vartiainen. Sitran selvityksiä 233.
- **Miten lainsäädännön valmistelua ohjataan poliittisesti? Kuvaus lainvalmistelun poliittisesta ohjauksesta ja sen yhteydestä muodollisjuridiseen lainvalmisteluprosessiin.** Jouni Backman. Työpaperi.

- **Keskusteleavasta kuulemisesta laatua lakeihin: Opas avoimeen, osallistavaan ja keskustelevaan lainsäädäntöprosessiin.** Jyrki Jauhiainen. Sitran selvityksiä 230.
- **Data, valta ja demokratia.** Henrik Rydenfelt. Muistio.

Kestävyyssratkaisut

- **Vaikuttavaa luontotyötä: Yritysten opit ja kokemukset tieteesen pohjautuvien luontotavoitteiden pilotoimisesta.** Angelina Kuokkanen (FIBS), Tim Forsslund ja Riku Sinervo (Sitra).
- **Miten Suomeen rakennetaan kestävä ruokajärjestelmä? Ehdotuksia luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi vuoteen 2040 mennessä.** Liisa Pietola, Eero Jalava, Ilkka Räsänen, Tatu Torniainen, Vilma Turkki ja Annukka Valkeapää. Työpaperi.
- **Putting nature at the heart of the European Green Deal: Building blocks for the next European Commission.** Ilkka Räsänen ja Eero Jalava. Memorandum.
- **Kasvipohjaiset ja solumaatalouden tuotteet Suomen ruokajärjestelmän murroksessa: Kohti vuotta 2050.** Pasi Pohjolainen, Markus Vinnari, Marja Roitto, Venla Ala-Harja, Natasha Järviö ja Hanna Tuomisto (Helsingin yliopisto). Sitran selvityksiä 232.
- **Luonto turvaa talouden: Puheenvuoroja luonnon merkityksestä taloudelle ja yhteiskunnalle.** Johanna Buchert, Hanna Haveri, Kaisa Hietala, Jaana Husu-Kallio, Jyrki Katainen, Jouko Pölonen, Olli Rehn, Leif Schulman ja Mikko Spolander. Muistio.

- **Miinus päästöt: Mitä negatiivisten päästöjen tekniikat ovat ja miksi niitä tarvitaan ilmastokriisin ratkaisemiseksi?** Oras Tynkkynen ja Mariko Landström. Työpaperi.
- **The impact of the circular economy on jobs and skills: Overview of competence needs in the construction, chemical and technology sectors in Finland.** Rosa Degerman, Ulla Värre, Solveig Roschier, Susanna Sepponen and Jenni Nurmi (Gaia Consulting Oy).
- **WCEF 2023 summary report: Towards a nature positive tomorrow together with future leaders.** Emma Sairanen, Sami Syrjälä ja Tuula Sjöstedt.

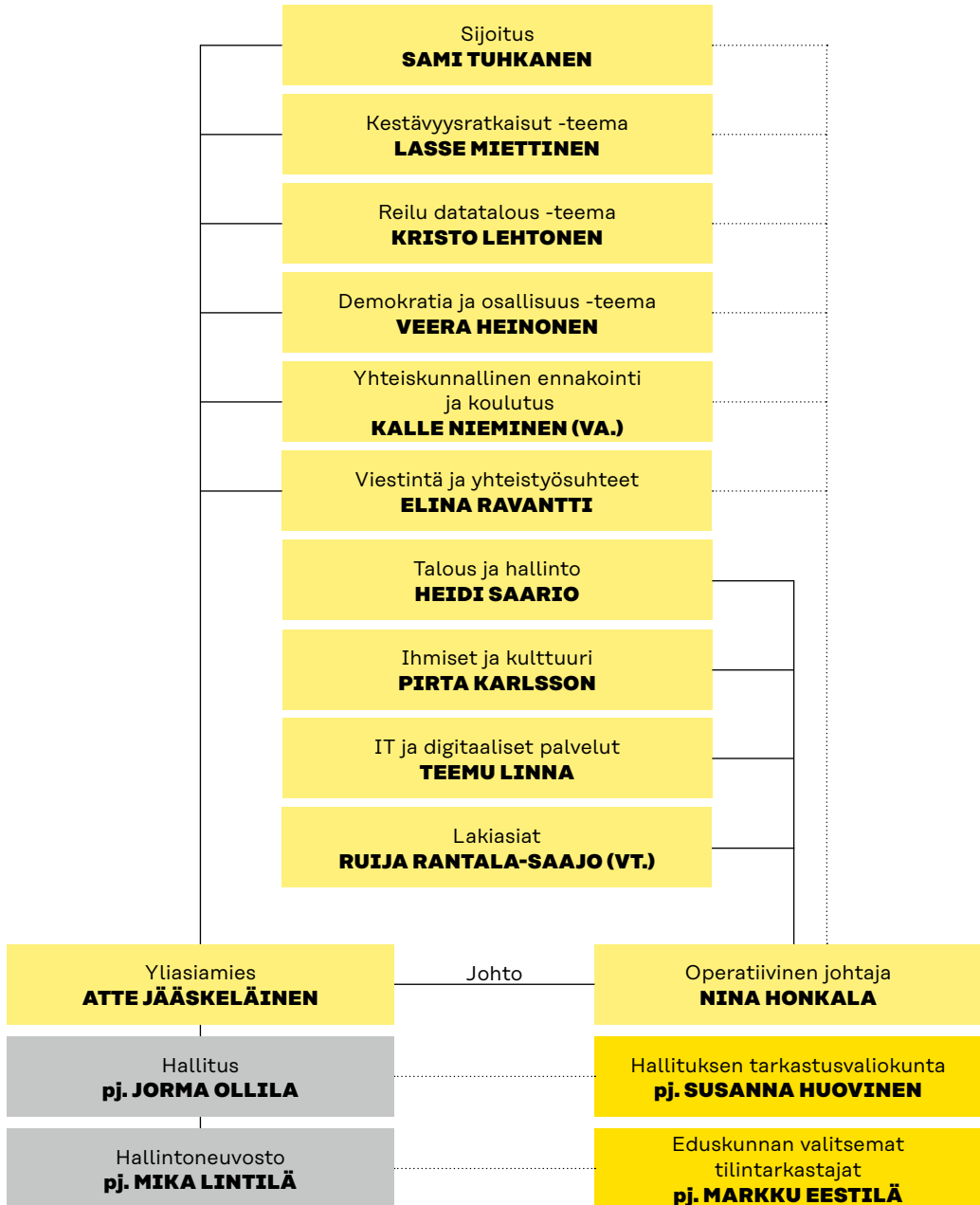
Reilu datatalous

- **Is the European Health Union ready for the challenges of the 21st century?** Elizabeth Kuiper and Danielle Brady. Discussion paper, EPC.
- **The technology landscape of data spaces.** Antti Poikola (Sitra), P J Laszkowicz, Ville Takanen and Teemu Toivonen (Futurice). Working Paper.
- **Enabling the responsible use of technology at scale: Why Europe needs a regulatory technology innovation ecosystem?** Paul Fehlinger. Memorandum.
- **Me ja maapallo: Miten vaalia yhteistä terveyttä?** Essi Huotari, Minna Maunula, Sanni Haahti, Jenni Sademies, Johanna Muurinen, Karoliina Kettunen, Johannes Cairns, Anniina Sarekoski ja Hanna Paulomäki.
- **Towards a Holistic EU Data Governance: Taking stock of the progress of the EU Data Strategy and proposals.** Eric Pol and Olivier Dion (aNewGovernance). Working Paper.

- **Planetary health: A holistic vision for people and the planet.** Danielle Brady. Discussion paper, EPC.
- **Dataa hyödyntävien ekosysteemien ja verkostojen kehitysaste 2023.** Henrik Sievers, Mikko Ulander, Ina Helkala, Simo Saari (Innolink).
- **Advancing data sharing to improve health for all in Europe: Main findings of joint action towards the European Health Data Space 2021–2023.** Markus Kalliola, Elina Drakvik, Maria Nurmi (Ed.). Sitra Studies 236.
- **The right to data portability in the fair data economy: Extending the right of individuals to benefit from managing their data.** Sanna Toropainen. Memorandum.
- **Tavoitteena planetaarinen terveys: Ratkaisuja ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin turvaamiseksi.** Liisa Pietola, Elina Drakvik, Tari Haahtela, Tiina Laatikainen, Kaarlo Hildén, Satu Raussi, Tiina Kauppinen, Marja Jalli, Jarkko Hantula ja Liisa Pesonen. Muistio.
- **Miten kestävää maailmaa web 3.0 rakentaa? Puheenvuoroja hajautetun verkon merkityksestä ympäristölle, taloudelle ja yhteiskunnalle.** Heikki Aura, Thomas Brand, P-J Hyytiäinen, Patrik Elias Johansson, Heidi Kalmari, Marja Konttinen, Kristo Lehtonen, Joonas Leppänen, Kimmo Levä, Helena Mustikainen, Mari Pantsar, Risto E.J. Penttilä, Paavo Ritala, Mika Ruokonen, Alku Sirén, Lotta Toivonen, Jukka Vahti ja Akseli Virtanen. Muistio.
- **6+1 suositusta Suomelle: Miten sääntelyllä voidaan parantaa web 3.0- liiketoiminnan edellytyksiä?** Jaakko Lindgren, Otto Lindholm, Kristo Lehtonen, Helena Mustikainen ja Pyry Niikkonen. Sitran selvityksiä 229.
- **Suomen terveysalan kasvun ja kilpailukyvyyn visio 2030.** Petri Lehto ja Saara Malkamäki. Työpaperi.
- **Datasta voimaa sote-järjestelmään: Sote-dataa hyödyntämällä parempaa hoitoa ja kustannussäästöjä.** Antti Larsio. Työpaperi.
- **Reilu datatalous: selvitys lääketutkimuksen toteuttamisen edellytyksistä, pullonkauloista ja halukkuudesta HUS-yhtymässä ja sen hyvinvointialueilla sekä TYKS:ssä.**
- **Terveysalan tutkimus- ja innovaatiostrategian toimeenpano sekä päätöksenteko- ja ohjausmallit: Selvitys nykytilanteesta ja suositukset.** Mikko Alkio. Muistio
- **Recueil de règles pour une économie de données équitable - Partie 1.** Juhani Luoma-Kyyny ja Olli Pitkänen.
- **Recueil de règles pour une économie de données équitable - Partie 2.** Juhani Luoma-Kyyny ja Olli Pitkänen.

LIITE 3.

**SITRAN ORGANISAATIO
1.1.2024**

JOHTORYHMÄN YHTEYSTIEDOT

Yliasiames
ATTE JÄÄSKELÄINEN
+358 294 618 680

Ihmiset ja kulttuuri
PIRTA KARLSSON
+358 294 618 240

Operatiivinen johtaja
NINA HONKALA
+358 294 618 595

Viestintä ja yhteistyösuhteet
ELINA RAVANTTI
+358 294 618 520

Demokratia ja osallisuus
-teema
VEERA HEINONEN
+358 294 618 505

Talous ja hallinto
HEIDI SAARIO
+358 294 618 203

Reilu datatalous -teema
KRISTO LEHTONEN
+358 294 618 525

Sijoitukset
SAMI TUHKANEN
+358 294 618 413

Kestävyyssratkaisut -teema
LASSE MIETTINEN
+358 294 681 341

Sähköpostit etunimi.sukunimi@sitra.fi

© Sitra 2024

Yhteiskunnallinen ennakointi
ja koulutus
KALLE NIEMINEN (va.)
+358 294 618 223

Toimitus
Sitran viestintä

Kuvat ja kuvitukset
Aino Aittasalo,
Topias Dean,
Miikka Pirinen

Taitto
Grano Oy

Lakiasiat
ANNE KANGASNIEMI
+358 29 461 8224
(1.4.2024 alkaen)

ISSN 1235-6166 (nid.)
Grano Oy, Helsinki 2024

Sitra on suomalaisten tulevaisuustalo.
Teemme töitä asiantuntemuksella ja suurella sydämellä.

Ennakoimme tulevaisuuteen vaikuttavia ilmiöitä, kehitämme
ja kokeilemme uudenlaisia ratkaisuja yhteiskunnan ja
arjen tarpeisiin sekä innostamme kaikkia yhteistyöhön ja
tulevaisuusajatteluun huomisen menestyvän Suomen puolesta.

Tulevaisuus tehdään yhdessä.

Seuraa
tulevaisuustyötämme!

- @Sitra
- @SitraFund
- @SitraFund
- @Sitra
- www.sitra.fi

Sitra

Itämerenkatu 11–13
PL 160
00181 Helsinki
Puhelin 0294 618 991

ISSN 1235-6166